

MAGYAR BANYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXIV. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1936 SZEPTEMBER 24.

No. 39. SZÁM

SZÉNHIÁNY FENYEGET

A REFORMÁTUS EGYESÜLET
PITTSBURGHI ÜNNEPE

Nyugat Pennsylvania magyarjai szeptember 27-én, vasárnap Pittsburghban találkoznak. - A magyar bányászok közül is nagyon sokan ott lesznek a szép ünnepen

Vasárnap, szeptember 27-én Pittsburghban ünnepli a Református Egyesület 40 éves fennállását és erre a szép ünnepre hívják Nyugat Pennsylvania magyarjait.

Magáról a Református Egyesületről nem kell sokat írunk, mert hiszen ismeri ezt a kitűnő magyar testületet e lap minden olvasója és azt is tudja, hogy magyar Amerika legszebb, legnemesebbéltu intézményét a Ligonieri árva és agghemházat a Református Egyesület alapította és nagyrészt tartja is fenn.

Vasárnap ezek zarándokolnak Pittsburghba, hogy ott legyenek a Református Egyesület szép ünnepén.

Nemcsak a közelvidék magyarjai jönnek el, hanem távol eső bányatelepek magyarsága is készül, hogy együtt ünnepeljen Pittsburgh vidék magyarságával.

Az ünnep délután fél három órákor fog megkezdődni a pittsburghi magyar református templomban tartandó istentisztelettel. A szolgálatot ezen vendéglelkészek fogják végezni. Szentírást olvas Nagy Ferenc farrelli lelkész. Előimát mond Dienes Barna homesteadi lelkész. Prédikál dr. Tóth Sándor tanár. Utóimát mond Urbán József mckeessporti lelkész. Az ünnepi istentiszteleten énekelni fog a mckeessporti független egyház énekkara is.

Az istentisztelet végeztével a közönség a Moose Temple auditoriumába vonul át, ahol diszkógyűlés és gazdag programu ünnepély lesz. A rövid beszédek mellett, amelyeket a bizottság elnöke, továbbá dr. Nánassy Lajos árvaatya, Fiók Albert, Teghlássy Pál vt. tagok és Turfa Sándor volt vt. tag fognak mondani, legkiemelkedőbb része lesz az ünnepélynek, az Egyesület érdemes vezető tagjainak kitüntetése. Kiosztásra kerülnek itt az ezüst és aranyjelvények, amelyekkel az Egyesület honorálja a negyven év alatt elvégzett hűség munkát. A programot értékes művészi számok fogják teljessé tenni. Ezek közül megemlítjük Olasz Ferenc szolónéket Rettmann Farkas ev. lelkész zongora kíséretével. A mckeessporti független egyház énekkarát és a magyar táncot bemutató leánycsoportját. — Rettman Farkas ev. lelkész zongora számát. Egy ligonieri gyermek-csoport gondosan összeállított program számát. Várják az ünnepélyre az állam kormányzóját és Pitts-

burgh város polgármesterét is és természetesen a vidék színésvárát is.

A diszkógyűlés után a közönség a Moose Temple Roof Gardenjébe megy fel ünnepi vacsorára. A köztáncosok fel fognak szólni a különböző testületek képviselői, átadva üdvözlőüket ünnepi Egyesületnek. A köztáncosok toast masterje Borsy-Kerekes György az Egyesület országos szervezője lesz Washingtonból.

A bankettel egyidejűleg lesz az ifjuság társas összejövetele a Moose Temple auditoriumában, amelyen a zenét az egész vidéken előnyösen ismert Budapest rádió zenekar fogja szolgáltatni. Készül erre az ifjusági találkozóra Pittsburgh és vidékének egész ifjusága s így annak nagy sikere előre biztosítva van.

Akik elmennek a pittsburghi ünnepre, testvérekkel, barátokkal találkozhatnak, akik között jól fogják érezni magukat. És olyan ritán nyílik alkalom testvéri találkozóra, hogy most amikor Pittsburghba ilyen ritka szép ünnepségen jöhetünk össze, sok ezren fogják megragadni ez alkalmat és lesznek jelen az ünnepélyen.

ELHALASZTJÁK
FUGMAN TÁRGYALÁSÁT?

A nagypénteki bombaküldés vádlottja nem kapott a U. M. W. A.-tól segítséget. - A bíróság nevezett ki védőket számára. - A kinevezett védők el akarják halasztatni a tárgyalást. - Az ügyész nem akar beleegyezni a halasztásba

Utolsó két heti lapszámunkban megírtuk, hogy Mrs. Fugman a nagypénteki bombaküldés vádlottjának felesége a United Mine Workershez fordult és azt kérte, hogy miután ő teljesen pénz nélkül áll, fogadjon a szervezet ügyvédekét férje védelmére.

A UMWA nem hallgatta meg Fugmanné védelmét és nem adott neki semmi segítséget, hogy férje védelméről gondoskodhatott volna.

Erre aztán nem tehetett mást szegény asszony, mint-hogy a bírósághoz fordult és attól kérte, hogy rendelkezzen ki férje számára — akit ő természetesen ártatlannak tart — védőket.

Samuel E. Schull bíró eleget is tett Fugmanné kérésének és Edward F. McGovers és Henry Thalenfeld ügyvédek bízta meg.

Amikor az ügyvédek a meg-

A Progressive Miners of America a múlt héten Gillespieban tartotta nagy érdeklődéssel várt konvencióját.

A 35,000 tagot számláló bányászszervezet felé azért tereplődött az ország figyelmé, mert akinek köze van a munkásmozgalomhoz, nagy érdeklődéssel várta, mit határoznak ott a Federationhoz való csatlakozás ügyében.

Hetek óta irtak arról az újságok, hogy a szervezet vezérkara Keck elnökkel az élén, szeretné a Lewist kizárása után a Labor Federationhoz csatlakozni.

Ezeket a híreket a Progresszív szervezet részéről soha nem cáfolták meg, a Federation részéről pedig nagyon melegen nyilatkoztak az ügyről. Nehéz volt ugyan elhinni, hogy a Progressive szervezet vezetői most Greenék segítségére siessenek és csatlakozzának hozzájuk, de a konvención kiderült, hogy a lappangó hírek igazak voltak.

Több fiók részéről jöttek határozati javaslatok, hogy a Progressive Miners of America kérje a Federationba való felvételét. Igaz, voltak határoza-

tok, melyek viszont tiltakoztak ilyenfajta lépés ellen.

E kérdésben nagyon hosszasan tárgyaltak és mindkét vélemény képviselői felszólaltak. Keck elnök is hozzászólt, aki a csatlakozás mellett beszélt.

Végre aztán 144 szavazattal 40 ellenében elhatározták, hogy ha felszólítják őket, jelentkeznek a Federationba való felvételre, de az utolsó szót ebben a nagyon fontos kérdésben a tagság fogja kimondani, mert referendum szavazást kell elrendelni.

Már most az a kérdés, hogy ez után a határozat után Greenék meg fogják-e majd hívni a Progressive szervezetet a Federationba?

E határozatból azt látjuk, hogy a tagság tekintélyes része még nem felejtette el azt a sok szenvedést, megaláztatást, amiben a Progressive bányászoknak részük volt és nem nagyon vágyának a Federationba.

A fascisták ellen harcoló spányolok részére gyűjtő bizottság segélyt kért a Progresszív szervezettől, amit azonban a konvenció megtagadott. A konvenció kimondta, hogy minden erejével harcol a hat órás, öt napos munka-hétért, ellenben nem indozálta a politikai pártokat.

Voltak javaslatok a konvenció előtt, melyek az alkotmány módosítását javasolták. A legtöbbet elvetette a konvenció, mert azoknak elfogadása esetén a Progressive szervezetben sok olyan dolgot kellett volna bevezetni, melyek a tagság legélesebb ellenzését váltották volna ki. Így például volt olyan indítvány is, mely azt akarta, hogy módosítsák az alkot-

F. I. BERWIND
HAGYATÉKA

E. J. Berwindnek, a Berwind White Coal Mining Company elnökének végrendeletét most bontották fel.

Hatvan millió dollár vagyonról rendelkezett a Berwind-White birodalom ura. A windberi vagy berwindi bányászoknak vagy azok jöletti intézményeinek egy cent se jutott a hatvan millió dollárból.

Pedig ennek a szédületes vagyonnak az alapjait azok a rabszolgák hordták össze, akik a windberi, berwindi bányákban verejtékes munkával a szén bányászták.

De ezekre nem gondolt a bányafejedelem, amikor mérhetetlen vagyonáról végrendekezett.

A Progressive Miners of America Konvenciója

Lépéseket tesznek a Federation of Laborhoz való csatlakozás érdekében. - Nem adnak segítséget a spanyol harcolóknak. - Követelik a hat órás, öt napos munkahetek bevezetését. - Nem engedték az alkotmány olymódoni változtatását, hogy több terminusan is lehessen valaki elnök. - A szervezetbe lépés díját 5 dollárról 25 dollárra emelték fel

mányt és engedjék meg, hogy valaki több cikluson keresztül is lehessen elnök. A felszólalók rámutattak, hogy ez a lépés végzetes lehetne a Progresszív sivekre, mert hiszen a harcos bányászok azt látnák, hogy be akarják vezetni az örökös elnökséget, mint a United Mine Workersnél ez most divatban van.

Felemelték a szervezetbe való beállítás díját is 5 dollárról 25 dollárra. Némileg emelték a tisztviselők fizetését is. De ismételtük, a konvenció legfontosabb határozata a Federationhoz való csatlakozás kérdése, mert hiszen ez a lépés megszabja a Progressive szervezet egész jövőjét.

MEGÖLTE A LEJÁRÓKÓ

Charles Lewis Lleyellyn bajtársra a Penn Anthracite Colliers Company bányájában Scranton, Pa. mellett rászáradt a kő, mely kioltotta életét.

A szakadás következtében súlyosan megsérült négy bajtárs is, akik közelében dolgoztak. Kettőt közülük kórházba szállítottak, kettőt pedig lakásukon ápolnak.

UJABB GÁZROBBANÁS
LOGAN MEGYÉBEN

Még alig temették el a McBeth-i szerencsétlen bajtársakat, máris újabb gázrobbanás történt West Virginia állam Logan megyéjében.

A West Virginia Coal and Coke Co. No. 25. bányájában Stirraton körülabb a gáz. Bud Roberts bajtársunk többmagával egy entryből gépeket szállított ki, miközben állítólag egy kalapácsütés szikrájától robbanás történt.

Bud Robertset rémséges égési sebekekkel szállították kórházba, ahol hamarosan kiszenvedett. Másik két bajtárs is súlyosan összeégett.

A gyakori robbanások azt mutatják, hogy Logan megye bányáiban alaposabban utána kellene nézni, betartják-e a törvény által előírt szabályokat. Minthogy ott a bányák jórésze gázos, betartják-e a kőporozást úgy, mint azt a törvény előírja?

TÜZ EGY KEMÉNSZÉN
BANYÁBAN

A Glen Alden Coal Company, Avondale bányájában Wilkes Barre közelében tűz ütött ki. Azonnal husz embert küldtek le a bányába a tüzet eloltani, akiknek 10 órai kemény munka után sikerült is.

A bánya 1935 február óta le van zárva és így a bánya vezetősége előtt teljesen rejtélyes a tűz keletkezésének oka.

GAZDÁT CSERÉLT
EGY NAGY BANYA

A Wells Elkhorn Coal Co., Garrett, Ky.-ban lévő bányáját a Columbus, Ohioiban székelő Central West Coal Co., megvette. A bányából évi 500, 000 tonna szén termelnek és mert a Central Westnek hatalmas eladási ügynöksége van, az ott dolgozó bányászok biztosak lehetnek abban, hogy munkájuk lesz.

sik az ugynevezett Pocahontas szén is.

New River, Beckley vidéke szene is nagyon keresett portéka lett és a bányák nem győznek annyit termelni, amennyit el tudnának adni.

Körülbélül két millió tonna az a mennyiség, amit most a kokszt kimaradása miatt pótolni kell és ezt a mennyiséget leginkább a fent írt vidékeken szerzik be. És a nagy kereslet következtében — olyan tünet is mutatkozik, amit szintén örömmel kell fogadnunk. Már vannak vasutak, melyek nem tudnak annyi szenes kocsit a bányák rendelkezésére bocsátani, amennyit azok kérnek.

A Virginian vasut mentén már a múlt héten voltak bányák, melyek nem kaptak annyi kocsit, amennyire szükségük lett volna és e miatt kevesebbet tudtak dolgoztatni. A Norfolk and Western vasut menti bányák is annyi kocsira jelentenek be igényt, hogy ott is csak nagyon nehezen tudják úgy elosztani a kocsikat, hogy lehetőleg minden bánya igényét kielégítsék.

A vasutak már is adtak ki nyilatkozatot, hogy ők igyekeznek az igényeknek megfelelni, új kocsikat is állítottak be az utolsó hetekben, régieket is javítottak és szerintük onnan származtak a múlt hetek zavarái, hogy a szén kiürítése után lassan kapták vissza az üres kocsikat.

Mindenesetre Dél West Virginia és Virginia bányászai nagyon jó őszi és téli hónapokat várhatnak. Lesz bőven munkájuk, — különösen, ha erős hidegek lesznek. A smokeless és Pocahontas szénmezők mellett nagyon jó észre számíthatnak az ipari célokra dolgozó bányák is, mert az acélipar lendülete tovább tart és állandóan sok szénre lesz szükség.

Más években, amikor a tavi szállítások befejezést nyernek, a széniparban mindig nagy visszaesés következik. Ebben az évben nem kell ettől tartani, mert a tavi szállítás helyett lesz ipari célokra való szállítás.

Végre tehát hosszú idő után a széniparban dolgozóknak is jó őszi keresetük lesz. De rá is fér ez a bányászokra.

HALÁLRA GÁZOLTA
A BANYAKOCSI

Samuel Petoski 28 éves bajtársát a Glen Alden Coal Co., Truesdale bányájában a bányakocsi elgázolta és testét összeroncolta. Azonnal, kórházba szállították, de nem tudtak rajta segíteni, belehalt sérülésébe.

A Magyar föld problémái

A republikánus párt sirásói

Magyarországban ebben az évben kitünő termés volt, ami mindenesetre végtelenül sokat jelent s ami az őszre bizonyára némi prosperitást hoz a nemzetnek, de a magyar földművelés olyan problémák között áll, amit még a példátlanul jó termés közt is súlyosan éreznek.

A buzatermés nagy részét a magyar földművesnek a világ piacán kell eladni, ahol képtelen a canadai, amerikai, orosz és argentiniai búzákkal a versenyt megfutni.

Nemcsak azért, mert amíg a fent említett államok buzái tiz-huszonöt dolláros hold földéken teremnek, addig a magyar buza hetven-száz dolláros hold földeket foglal le magának, amit nagy kamattal kikölcsönzött tartozások és súlyos adók terhelnek, hanem különösen azért, mert még az egy pengős (husz centes) mély ségre szorított magyar nap-számos sem képes versenyezni a — gépekkel.

A magyar buzaföld nagyobb része dombos, az tehát gépekkel való művelésre nem is nagyon alkalmas, de meg pénze sincs a magyar gazdának, hogy azt további buzatermelésbe fektesse, különösen mikor a buzatermelés olyan gyenge üzletnek mutatkozik a jövőben.

A nemzetközi buzapiac alacsony árai ellen a magyar gazdát az olaszokkal és németekkel kötött export-szerződések némileg megvédtek, mert ezek az államok a világpiac árainál valamivel magasabban veszik át a magyar termés egy részét; ez a védelem azonban kételiű fegyver lett. Ebben az évben az amerikai és canadai szárazság, továbbá a spanyol helyzet a buza árát felvitte, de az export-kontingens már el volt adva s így annak az árát emelni nem tudták.

Ez azonban csak pillanatnyi probléma, mert a megoldás az, hogy a buzatermést erősen korlátozni kell az országban és át kell térni a kertészetre, aminek a termése talál piacot magának.

A gyümölcsstermelést fejlesztik és a magyar gyümölcsnek kitünő reputációja van Európában, de ebben az irányban sokkal messzebb kell menni és a magyar szőlő, a magyar bor, a magyar barack és a magyar barackpálinka mellé a többi gyümölcsöt is meg kell termelni.

A gyümölcs-termelés fejlesztése azonban pénzt igényel, amiből nincs sok Magyarországon s amit a jelenlegi nemzetközi pénzvviszonyok között nem is remélhet hamarosan a külföldtől.

Pénzen kívül szaktanításra is szükség van, mert Kecskemét vidékén kívül a magyar gyümölcsstermelést még nem tudták annyira standardizálni, hogy nagyobb külföldi piacra tudnának gondolni.

Kevesebb befektetéssel, jobban formán befektetés nélkül terhetnek át a földégetermelésre, amit sok vidéken nagy sikerrel és még szebb reménnyel megtesznek, de ezzel még mindig nagyrészt csak a belföldi piacra tudnak gondolni. Bár hagymát, uborkát és babot szép mennyiségben szállítanak már külföldre.

Magyarországban éppen úgy — csak lassabb iramban — változik az emberek étkezése, mint a külföldön s ma már sokkal több zöldséget és jóval kevesebb buzát fogyasztanak, mint régebben.

A zöldség-termelésnek azonban van egy kívánalma, aminek a teljesítése nélkül annak alapos kifejlesztésére nem is lehet gondolni s ez újabb problémák elé állítja a magyar földművest.

A zöldség egy nagy részét kannázni kell, mert hiszen természetesen azt nem írja sem a belföldi, sem a külföldi piac mindig a termelt mennyiségben felvenni és a kannázó ipar Magyarországon még nagyon szegényes.

Meglepő mennyiségben találkozunk már a piacon kannázott étellemmel, kész "pork & beans"-el, amit természetesen odaát "bab és csülök"-nek neveznek és más ételekkel, de a fontos az, hogy magát a zöldséget minden preparálás nélkül kannázzák.

Meg is teszik s Budapest üzleteiben kapunk zöld babot, borsót, paradicsomot stb. kannákban.

Ezek a kannázott élelmiszerek azonban drágák, két okból.

Az első ok, hogy a tin-t (bádogot) külföldről kell bevenni, ez azonban nem állhatná az utját a magyar kannázó iparnak, mert hiszen tin csak Észak Afrikában, Bolíviában és Kelet Indiában van, tehát minden fehérék által lakott állam külföldről kénytelen azt bevenni.

A drágaság erősebb oka az, hogy kicsi ezekből a termékekből a kereslet. Hogy a magyar háziasszonyok ideje még mindig csak filléreket ér, elrakják tehát ezeket a holmikat nyáron maguknak.

A magyar nép vásárló ereje azonkívül olyan alacsony jelenleg, hogy ezeket a ma még luxusnak nevezhető kannás zöldségeket megfizetni nem tudják.

A kannázó ipar azért sem tud elég gyorsan fejlődni, mert nem specializálnak bizonyos zöldség vagy gyümölcs termelésében egy-egy vidéken (kivéve Kecskemét világhírű barackmezőit) olyan arányokban, hogy ott kannázó telepeket legyen érdemes csinálni.

Viszont a magyar termelőnek is igaza van, aki csak akkor hajlandó két holdon paradicsomot, vagy zöld babot termelni, ha biztos benne, hogy azt el tudja adni a kannázó gyáraknak.

Világos, hogy ahol nem termelnek eleget, ott nem lehet kannázó gyárat csinálni s éppen olyan világos, hogy ahol nincs alkalom a termést eladni, ott nem érdemes termelni.

Ahol mégis megkezdik a termelést, vagy a kannázást, ott hol az egyik, hol a másik fél fog keserves veszteségeket szenvedni, vagyis ezen a téren sem fognak az első években a magyar termelők rózságyakon nyugodni, de évek áldozatos igyekezete végül kiépíti ugy a zöldség és gyümölcs termelést, mint a kannázást.

Ezen a téren szintén több szakértőre, több szaktanításra lenne a magyar földművesnek szüksége és szinte érthetetlen, hogy az időnként bennünket felkereső magyar "tanulmányutások" több időt nem szentelnek nálunk ennek az iparnak.

Soha az utolsó husz évben nem hittem abban, hogy hivatás juthatna odahaza az amerikai magyarnak. Ma azonban úgy érzem, hogy ha a truck-farming-ban jártas magyarok közül egy néhány száz hazamenne a következő években, Magyarország népe sokat nyerne velük s hogy az ilyen célra és ilyen tapasztalatokkal hazaérkező amerikai magyar sem csalódna.

Természetesen a kertészethez fokozottabb trágyázásra és öntözésre lenne a magyar földnek szüksége és ezen a téren láttam a legnagyobb fogyatékosságot az Ohazásban.

Mint már említettem, különösen az alföld sok vidékén a fától megfosztott magyar nem-

zet kigazdái kénytelenek trágyával tüzelni s így a földet nemhogy nevelnék, de megfosztják azt attól a kis tápláléktól is, amit idáig a földnek megadtak.

A műtrágya olyan drága Magyarországon, hogy azt a jelenlegi piaci árak nem bírják és sürgősen szükséges lenne, hogy ennek az iparnak a kiépítéséről és hathatós védelméről gondoskodjanak, akik a nemzet sorsát intézik.

Ezek a problémák rövidebb-hosszabb küzdelmek és veszteségek után meg fognak oldódni s ha a magyar buzatermést husz-huszonöt százalékkal le-vágják a jövőben, hogy azt zöldséggel és gyümölccsel helyettesítsék, egész más sorsra lesz a magyar gazdának, de különösen a két-három hold földön "gazdálkodó" magyar zsellérnek.

Majdnem a fent elsorolt hibákat és problémákat ismételnék a magyar tejtermelés-sel kapcsolatban, amely nincs rendesen megszervezve, nincs helyes gazdasági rendszere, céltudatos termelésre építve, leginkább azért, mert a helyes elosztás nem alakult még ki az országban.

Vidéki városokban még ma is a termelő hordja a tejet a házakhoz, biztos piaccal, rendszeres vevőközönnyel nem rendelkezik s a tej elosztásának a munkáját csak azért vállalhatja magának, mert az idő és a munka nem érnek sok pénzt Magyarországon.

Rendszeres baromfi tenyésztés sincs még kiépítve, bár a baromfinak és a tojásnak — csakugy, mint a tejterméknek — lehet Európában piacot találni.

A magyar gazda konzervatív ember, aki még mindig ugy-

neveli a baromfit, ahogy ez-előtt ötven esztendővel, a zsellér-asszony igyekezete mellett a baromfi gyarapodást rábiz-rosz szolgálatot tettek a párt-juknak, ami talán aria végzetes lesz.

Valószínűleg vannak szép számban rendes modern baromfi tenyésztések az uradal-makban, de az egyetlen ilyen üzlet, amit láthattam s ami Budán van, egy — angol család birtokában van, akik ab-ból nagyszerűen megélnek.

Bizonyos, hogy az a zsellér-család, amely két hold földön próbál elkinlődni s amelynek feje elmegy részre aratni, meg-beáll pár hétre sommásnak, sokkal jobban boldogulna, ha öt-hatszáz tyukot tartana s nem két-három csirkével indulna a házi asszony gyalog a heti vásárra.

Ugy hallottam, hogy Ujpest és Rákos körül vannak kisebb csirke és tojás-farmok, amelyek azonban szintén kevés szakértelemmel vannak vezet-ve s bizony a termelés na-gyobb részét még mindig azok a magyar földművesek adják, a "tojás-zsedőknek," akik soha nem tudják az év végén, hogy mennyi hullott el a "véletle-nül" nevelt csirkékből és tyu-kokból.

Ezen a téren szintén sokat kellene Magyarország népének tanulni ettől az országtól és ha két-háromszáz értelmes, ebben az üzletben gyakorlott amerikai magyar hazamenne, sok haszna lenne belőle a nemzetnek.

Ha a magyar kormány ezen kívül kiküldene egy arra alkal-mas embert, hogy az amerikai "Four-H" szervezetet és annak eredményeit tanulmányozza s hogy ugyanakkor a high-schoolokban megszervezett Smith-Hughes intézmények működését is átnézzé, megte-

Akik a republikánus tábor-ban egy állítólagos "politikai halottnak" olyan örömmel ásták a sirt a múlt héten, olyan rossz szolgálatot tettek a párt-juknak, ami talán aria végzetes lesz.

Senator James Couzenst Michigan állam republikánus szavazói az előválasztáson meg-buktatták.

Ez lenne a száraz hivatalos tény, ha ez valósággal — tény lenne.

Az igazság azonban az, hogy Couzens önmagát buktatta meg, önmaga mondott le a szenátori tőgaról, mikor az elő-választások előtt három hét-tel bejelentette, hogy az ő megválasztása nem fontos,

rülne a nemzetnek a tanul-mányutazó költsége.

Természetesen ezekkel a kérésekkel kapcsolatban lesz egy sereg egyéb probléma, mint pl. a refrigerator vasuti kocsik kérdése, stb. ezeket azonban egyelőre a külföldtől a szükséges mértékben meg-kapják s legelőször arra kel-le-ne törekedni, hogy a magyar földművest megtanítsák arra az új gazdálkodási módra, a melyre a kényszer hatása alatt ráternek és amely többet ígér nekik a jövőben, mint ameny-nyit a földből a multban kap-hattak.

A gazdálkodásnak ezek az ágai azért is hoznak új kor-szakot a nemzetre, mert a tör-pe birtokosok megszűnnek zsel-lérek lenni, ha kis birtokaikon intenzív termeléssel zöldséget és tojást termelnek s az az agrár-irányzat talán olyan meg-élhetést ad a mai zsellérnek, hogy abban lelheti a magyar nemzet a biztonságát azok el-len a szélsőségek ellen, ame-lyek iránt igazán nem lelkes-e-dik senki Magyarországon.

hogy csak egy fontos kérdés van az országban.

Hogy újra meg kell választani Rooseveltet.

Mikor a republikánus szenátor ezt a pár szót kimondta, tisztában volt vele, hogy a saját politikai karrierjét áldozza fel olyan önzetlenség-gel, amilyenre még kevés pé-l-dát találtunk, amilyenre csak igazán nagy emberek képesek.

Annyira tisztában volt a po-litikai öngyilkosság, vagy ön-feláldozás tényével, hogy az előválasztások alatt többé a száját ki nem nyitotta, a ke-zét ki nem nyújtotta, tisztá-ban volt vele, hogy felesleges energia-pazarlás lenne a kam-pány a részéről.

Mi, és velünk együtt min-den liberális ember úgy érzi, hogy a senatus egyik legértékesebb, legönzetlenebb tagját veszítette el a felső ház s hogy az amerikai országos politikát nagyobb csapás egy-egy ember elvesztésével még nem érte. Senator Couzens nagy ember és — igaz ember.

Éles eszéhez és kiváló ítélő-képességéhez járult az a pu-ritán önzetlenség, az a brutális őszinteség, amit a részéről két és fél évtized alatt meg-szoktunk; liberális életfelfogá-sa pedig egyenesen üdítőleg hatott az egyébként elég kon-zervatív, sőt sok tekintetben reakciós senatusban.

Senator Couzens gazdag em-ber, vagyona elérí még ma is a 10—20 millió dollárt, bár vagyonát két kézzel osztogatta s csupán egyetlen alapítványt, amelyből tejjel látják el a mi-rá-chigani szegény gyerekeket, tíz millió dollárt hasított ki a Couzens vagyonból.

Hatalmas szavát mindig meggyőző erővel emelte fel az elnyomottak, a nincstelenek, a kitagadottak mellett; és már évekkel ezelőtt, még a dep-ressiót megelőző esztendőkhben egyre ostromozta a kiváltságos osztály kapzsiságát és vaksá-gát.

Már 1928-ban megdőbönt egyszer a nagytőke, mikor egy hatalmas beszédében be-jósolta, hogy az iparfejedelmek kapzsisága és vaksága a kapi-talizmus teljes csődjéhez és pusztulásához fogja őket ve-zetni.

Óriási vagyonát kormánypa-pirokba, szövetségi kölcsönök-be fektette és a reakció mindig azzal vádolta, hogy ezek az adómentes befektetések kiváltságos helyzetet biztosítanak a számára.

Az igazság az volt, hogy a senatort puritánsága kényszeri-tette erre a lépésre, mert at-tól tartott, hogy ha vagyonát más értékpapirokba fektette volna, esetleg öntudaton alul is, részre hajlást teremtett volna személyes érdeke a lel-kében.

De amig ezek után a szö-vetségi értékpapírok után hat-hétszázezer dollár évi jövedel-met húzott, ami után nem kellett adót fizetni, senki nála-nál erőlyesebben nem követel-te és nem sürgette, hogy igenis terjesszék ki a jövedel-mi adót ezekre az adómentes szövetségi bondokra is.

Minden esetre tisztesség és önzetlenség kellett hozzá, hogy

a saját adómentes jövedelmé-nek súlyos megadóztatását ki-vánja, mert a jelenlegi adó-kulcs alapján a szövetségi bondok kamatjövedelmének a megadóztatása évi háromszá-zer dollárt venne ki a zse-béből.

Couzens hát elbukott, mert — ahogy három héttel a vá-lasztás előtt mondotta — nem az ő személye a fontos ma, hanem hogy Rooseveltet újra megválasszák elnöknek.

De akik a republikánus tá-borban olyan nagyon örülnek, sőt kárörülnek ennek a bukás-nak, azok esetleg a saját párt-juk számára ássák a sirt ezzel az el nem leplezett örömmel.

Gondolkozó emberek ebből az általános hozsannázásból azt látják, hogy a republikánus párt teher-tételnek tekintette a nagyszerű és nagyvezű sen-atort, mert — liberális em-ber volt.

Mert más címe igazán nem lenne ennek a nagy és hangos örömnak.

Clevelandban és Cleveland után azt hirdették sippal-dobbal, hogy a "régí gárda" ki van végezve, hogy többé nem a reakciók, hanem Landon vezérlete alatt a liberálisak vették át a republikánus párt-ban az uralmat.

A platform elolvasása után hajlandók is voltak a párt pálfordulását regisztrálni, és az elnökjelölt mindent elkövetett, ami igazán szerény képessé-géből kitelt, hogy a polgársá-got ebben a hitben megtartsa.

Ez hozta nékik az egyébként is természetes Maine állambeli győzelmet, ez vegyít 40—45 százalékos bizonylatlanúságot a választások kimenetelébe, és ez adja meg a négy éve csődbe jutott pártnak a jussot a fel-támadáshoz.

Ha azonban a kárörömnak ebből az utálatos kórusából megéri a polgárság, hogy a republikánus táborban egy-egy liberális ember elbukásának örülnek, akkor abból azt a kö-vetkeztetést fogja levonni, hogy még is a republikánus a reakciós párt ebben az or-szágon.

Nemcsak szebb és emberibb lett volna a republikánus saj-tó részéről a Couzens nagy érdemeit méltatni, mint a ki-végzett oroszlanra taposni, ha-nem sokkal okosabb politika is lett volna az a részükről.

Ha Couzenst a magukénak vallották volna és vallanák ma, akkor a polgárság úgy érezné, hogy nincs egészen el-veszve az a párt, amelyben évtizedeken át vezérek a Couzensok.

Ennek az ellenkezője viszont azt mutatja, hogy a liberaliz-musnak a republikánus párt határán kívül kell hagyni min-den reménységet, ami nem va-lami jó program ezekben az időkben.

A demokrata párt vagy a farmer-labor párt nem fogja a republikánusokat eltörölni a föld színéről, de a reakciónak ez a kitörő hallelujája esetleg a "Grand Old Party" sirját megássa.

Olyan nagyon nagy szüksége van rá a pártnak, hogy EZT a bizonyítványt állítsa ki ma-gáról?

HA - ÖNNEK

Levélpapír - Boríték - Név-jegy vagy bármilyen üzleti nyomtatványra van szük-sége, forduljon hozzánk a legteljesebb bizalommal. Árajánlatot szívesen adunk

Plakátot - Mulatsági meg-hívót - Belépti jegyet - Alap-szabályt - Diszalbumot - stb.

OLCSÓN - IZLÉSESEN PONTOSAN készít és szállít az ország bármely részébe

Lapunk Nyomdája

HA A CIME VÁLTOZIK

Aki költözik és a címét változtatja, legyen szíves ezt a szelvényt kívágni s azon tudatni a címváltozást.

Név

UJ címe: Utca és házszám, vagy post office box

Város vagy pléz neve

Régi cím (város vagy pléz neve)

A MEZŐK

LILIOMA

(Folytatás.)

Anna emelte föl Rozikát, ő hajolt az arca fölé, mely tele volt könnyel. Kristóffné körül nézett az elcsendesedett arcok között.

— Elhallgassatok most már — sziszegte haragosan s szemében könnyek voltak — elhallgassatok a mocskos beszédetekkel!Hát nem látjátok, hogy ez még csak most jött. Ez még nem tud semmiről.

Anna sóhajtott. Hideg vízzel locsolta Rózi arcát mindaddig, míg az nem mosolygott újból. Akkor a másik szobába vezette.

Rozika egy fél pillantást visszavetett a szobára, a lányokra. Azok megvonták vállalkait, egymásra néztek, mint ha kerestek volna valamit. Ugy érezte Rozika, hogy a kopott, piszkos padlók fölött, a szürke zugokban, mely felé néztek, bizonyosan a szívük régi tisztaságát keresik, melyeket valahol, valamerre elvesztettek.

Anna aztán megsimogatta haját. Meg is csókolta csöndesen.

— Ne félj Rozika..... Te ne félj. Olyan leszek én te hozád, akár a néné. A testvérenéd..... Tudod, én is így jöttem el, ilyen fiatalon, mint te. Már régen volt bizony. Mocskos lett a szám, gorombán is beszélek, de te ne félj.....

VI.

A város másik részében, egy kicsiny, repedezett falu templom közelében, a Tavasz utcában lakott Vörös Boldizsár asztalosmester, ahova Labodáné testvére Rozikát elszerezte.....

A templomot szent Xavér templomának hívták, mondta róla Laboda néni és a barna-csuhás franciskánus barátok jártak belé misézni.

Errefelé, a Tavasz utcában, szent Xavér kis, mohos sárga templomocskája mögött igen szívesen nézelődött Rozika. Itt nem látott sehol gyárkéményeket, nem voltak olyan szürkefalu, magos homlokú, de igen kis udvaru házak se amilyent a Labodáné része felé látott, a Gyárvárosban..... Errefelé a hegyeket is látni lehetett, a szépen hajló és most az őszen különösen sok színű szőlőskerteket, gyümölcsösöket.

A kisiparosok és a maradék civisparasztok fertálya volt ez abban a városban, ahova Rozika került. Timárok, szígyártók, takácsok, csizmadiák külön kis fertálya. Minden mesternek volt itt külön kis házacska, árnyas diófaival és kis sűrű vadszőllővel befuttatott szaleltivel az udvaron Külön kis városrész volt ez itt, semmiben se hasonlított a másikhoz, a szürke füstöshöz, a kormoshoz és emeletes házzal telezsufolthoz, melyekből irtózatoss kiáltásként ágaskodtak fel a gyárak kéményei. Ez a városrész egy furcsa kis maradéka volt az ideszarmazott középkori olasz kultúrának, úgy hogy a romantikára hajlamos lélek önkéntelenül is Róma leányára, a Pó virágára, Firenzére gondolt, ott is az Arti Minori városrészre, melyben ugyanígy elkülönöztek a nemes cittandinik házaiktól a kézművesek, mint itt, ebben a hegyoldalon fészket rakó kis városban. Egy messzi, de nagyon tiszteltreméltó világ emléke ült ezeken az alacsony, kissé ferde oldalú házakon, a csöndes, barna ka-

pukon, a macskaköveken, a homályos utcaszegleteken.

Rozika is érezte ezt az észrevétlenül kiáradó, furcsa lelkeséget és elégedetten mosolygott. Közben pedig ahogy először is végigtapogott kis papucsával a köveken, olyan áhítattal érzett, mint mikor templomba ment. Barna szeméi kitágultak. Nem győzött csodálkozni, nem győzött bámulni. Tetszett, nagyon tetszett neki itt minden. A kis utcák, a kis házak, melyek olyan bizodalmasan, barátságosan húzódtak meg egymás tövében. Milyen más volt errefelé, mint lent a gyárak mellett! Titkon arra várt, hogy itt, itt egy reggel tán meglátja a napot is, a napot, melyet Isten szemének hívtak oda, kiűnn a pusztán és olyan egyforma édességgel, fényességgel tudott lesütni a kastélyra és béresházakra! Jókédvű lett és vidáman vette kezébe szerzősárait: a surolókefét, a törőrongyot, seprűt és a vizes-csőbröt.

Nagyon, nagyon meg volt elégedve és lassan oszladozni kezdett szívéből az a riadt és megdöbbentő félelem, ami az első napon elfogta. Most már szembe mert nézni a Várossal,

már nem félt szörnyű hatalmától, kezdte jól érezni magát. A házak alacsonyok voltak és felettük jól megnézhet-e az ősies halovány égboltot és esténként a csillagokat.

Vörös Boldizsár asztalosmester házában állandóan nagy volt a lármá, a gyalúnak, furónak, reszelőnek nap-hosszat dolga akadt és az inasok szájáról sosem maradt el a fiúttyszó.

Az első reggelen, amikor Labodáné fölvezette a domboldalba épített városrészbe, szinte pillanatonként érezte, hogy a szorongás és a félelem elszáll a szívéből.

Vörös Boldizsárék fehérre meszelt, zöldszalus házacska nyomban megtetszett neki. Keresztet vetett a homlokára, amikor benyitottak a kapun, mert úgy érezte, hogy most megpihenhet a nehéz vándorutban, melyre elindult, melyre el kellett indulnia.

Az udvar kicsiny volt, de nagyon kedves. Sok-sok fehér krizantémum bólogatott benne a lugas veresbarna vadszőllő lombja mellől. Még kinn voltak a színes üvegburák a hervadt rózsatövek mellett. Rozika megnézte magát bennük, amíg a konyha felé lépdelték,

de igen furcsállotta, hogy a feje olyan szélesre nőtt volna ezekben a napokban, ahogy a golyókban látta. Szerette volna kiölni egy cseppet a nyelvét arra a nevetnivaló képre, de akkorra már kinyitott a zöldre festett széles konyhajtó és egy fehérkötényes, magos, kicsit gömbölyű fiatal asszony lépett eléjük. Tiszta, kékbabos ruha volt rajta, a haja simára fésülve a halántékára. Egyszerű volt, ahogy az iparosok asszonyaihoz illik is, de nagyon-nagyon tiszta. Érezni lehetett mögötte azt a szigorú, de nagyon érthető gögőt, mely a maga otthonát rendbetartó, a maga otthonának, kis vagyonszájához érté- két jól tudó polgáraszonyban oly szervesen tud legyökerezni, s némelykor egészen félelmetes tud lenni, szinte királyi a maga észrevétlenségében. A kis ház, a műhely, a munkaadás fontossága inkább az asszonyban élt, mint Vörös Boldizsár mesterben, rajta mindenki láthatta, hogy ő igen büszke erre a kis vagyonszájára, erre a kicsiny birodalomra, melynek ő a korlátlan ura, melyet a két kezük ügyes munkájával, takarékoságukkal szerettek ők ketten.

Rozika nyilván megérezte ezt a gögőt, mert nagyon alázatos és tiszteletteljes lett, amikor meglátta. Kis gombócokat érzett a torkában az izgalomtól és batyuját szorosan a karja alá fogva hajolt meg.

— Dicsértessék — köszönt halkán, egyszerűen, de nagyon meghatóan, úgy hogy a sima, kövérkés asszony önkéntlenül rajtafelelte a szemét és végignézte. Mintha megeny-

hült volna lényén az a nagy egyenesség, simaság és szigorúság. Bólintott is néhányszor s valami elégedett mosoly szállt széles, tulságosan egyenes vonalú szája. Egy szeméttlapátot tartott a kezében, nagyon vigyázva, nehogy fehérkötényéhez érjen.

— En mindig így tisztítom a zöldseget, a szeméttlapátot — mondta magyarázatkeppen és némi utasítás hangjában. — Nem szeretem, ha bepiszkolják az asztalom, aminek fehérnek kell lenni, mint a gyűrődészkának. Mindennap lesikálni tiszta kőporral és szódaluggal!

Labodáné szélesre húzta a száját, melynek széleit két ujja közé emelte nagy megelégedéssel.

Hát itt majd rendet tanulhatsz, Roz. Olyan asszonyhoz kerülsz, aki maga is érti a dolgot, nemcsak parancsolni tudja.

Vörös Boldizsárné kis tokát eresztett a szavakra, melyek láthatólag megsimogatták hiúságát.

— Értem bizony Labodáné! Hála legyen érte az Istennek. Mit is kezdtünk volna mink ketten az urammal, ha én is olyan kivülcifra lettem volna, mint manapság szokás és csak cicomára lett volna gondom! Akkor bizony most nem dolgozna az uram két segéddel meg négy inassal, hanem örülne, ha a gyárba járhatna! De meg a huslevesre se futná, amibe éppen most raktam be a zöldseget. Csak nézze meg Laboda néni, milyen szép sárga! Mintha tyukból főne. Igaz, hogy én mindig külön szok-

MOST MIND SZERELMES A MUNKÁSBÁ

Labor Day napján mindig elfog egy kicsit az utálat bennünket. Nem a munkást, vagy a munka ünnepét utáljuk, hanem azokat a politikusokat, tőkéseket és közéleti primadonnákat, akik ilyenkor mindig fel akarják tüzni a munkás szeretetüket kokárdának a gyomrukra.

Ebben az évben tulságos

tam bele venni a velőscsontot. Pár fillér az egész, de milyen más a leves színe tőle, na meg az ize! Mert úgy van az, hogy az iparosember megkívánja a jó, erős ételt: húst, főzeléket, jó levest. Nálunk meg is van ez minden nap, csak pénteken nincs. A Szed-lákék, a hentesek már tudják is, hogy mennyi kell nekem és ideküldik a házba, mert most már nehéz nekem a járás. Azér is mondta az uram: nézd Tera, most, hogy így vagy, kiméld magad. Keresünk egy jóképű kis falusi lányt a Kristóff néniénél.....

Labodáné csöndesen hunyorogott.

— Már régen látom én, Tera, hogy így vagy..... Osztán csak lány ne legyen.....

Az asszony elpirult kissé és vidáman, nagyon elégedetten nevetett.

— Az uram azt mondja, hogy neki mindegy. De persze én jobb szeretném, ha az első fiu lenne. Hadd vegye át a műhelyt. A lányt ugyanis kiadja az ember a házból a magunkfajtaknál.....

(Folytatjuk.)

sok szeretetben volt része a munkásnak.

Választási év van és az elnökjelöltek kezdve le és fel mindannyian alaposan megszerettek bennünket.

Mr. Roosevelt természetesen az első között volt, aki biztató üzenetet küldött a munkásnak.

S bár elismerjük, hogy az elnök többet próbált tenni eddig a napszámosért, mint akármelyik elődje, mégis meg kell állapítanunk, hogy a politikai előnyöket ő is többre becsülte, mint azokat a szükséges reformokat, amelyek alkotmánymódosítással kezdődnek. Amiről hallgat mélységesen a demokrata párt Roosevelt által írt platformja, hogy bölcsen hallgat a dologról a demokrata párt elnökjelöltje.

Mr. Landon természetesen nem hagyta magát, ő is bejelentette, hogy a munkásnak joga és kötelessége a "collective" szerződés, de megelégedezik róla, hogy Kansas állam ércbányászai és ércfinomító munkásai statárium alatt voltak közel egy évig. Mert szervezkedtek és követelni próbálták a "collective" szerződést, amit ma Mr. Landon olyan eréllyel követel és ígér a számukra. És a miliciát Mr. Landon küldte a munkások nyakára.

Mr. Knox, a republikánus párt alelnökjelöltje különösen nagy hangon beszélt a munkás jussáról. De a lapjainál az újságírók nem mernek a Guildhez csatlakozni, mert tudják, hogy azt a gazdájuk nem tűné.

Csak két ember van e pillanatban felelős állásban vagy a jelölésben lévő politikusok közt, akiknek minden joguk meg van rá, hogy Labor Day napján szegényérzet nélkül beszéljenek a munkáról és a munkáshoz.

Early, Pennsylvania kormányzója és La Guardia, New York polgármestere azok, akik sztrájkok idején elmennek a törvény utolsó betűjéig, sőt néha azon túl is, hogy a munkást megvédjék. A nemrég elhunyt Olson kormányzó volt talán a legkülönb közöttük, de Early és La Guardia ellen sem lehet joggal panaszt emelni.

Vannak a szenátoraink és congressmenjeink közt egy páran, akik szintén rajta vannak, hogy emberi jogokkal bíró ember legyen ebben a házában a munkásból, de ezeket is össze lehetne a tiz ujjunkon számolni.

Érthető hát, hogy mikor a rádió szövege száz helyről egyszerre bömbölnek a munka szentségéről és a szentség jogáról, egy kis utálattal némitjuk el a rádiót és azon gondolkozunk, hogy vajon pirul-e az arca a szónoknak? Azonkívül a munkáson csodálkozunk, aki újra meg újra elmegegy egy-gy gyűlésre, hogy az újra meg újra beadott maszlagoat még egyszer hallgassa és aki talán komolyan el is hiszi, hogy a politikus urak hisznek abban, amiről beszélnek.

Jobbak a köznapok, mert ha azok súlyosak is, de legalább nem háborítanak fel ilyen hazugság-özönnel bennünket, s békében maradhatunk, hogy a keresztünket mindannyian külön-külön csendben viseljük.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

Lucky az ön számára —Egy Könnyű Szívás!

**GYENGÉD A
TORKÁHOZ —
Egy Könnyű Szívás**

Van egy barátságos felüdülés minden színpantásban és egy kellemes érzés és megkönnyebbülés, ha a cigarettája Egy Könnyű Szívás gazdag, teljesen érett dohányból — EGY LUCKY.

Olyan enyhe, mint amilyen zamatos!

Mert a Lucky Strike nemcsak *izben* enyhe és érett, hanem egy igazi *könnyű szívás*, amely gyengéden bánik önnel. Azt fogja találni, hogy könnyű a torkának, enyhe ha leszívja, barátságos marad egész nap. Ha hisz az *enyhe szívásban*, hinni fog a *Luckies*-ban! Az összes cigaretták közül ez az, amely annak a híres eljárásnak a szívesen látott védelmét nyújtja, amit a világ *"It's Toasted"* név alatt ismer. És ez az, amelyhez milliók fordulnak — zamatoság, védelem és egész napi dohányzási élvezet miatt! A Luckies egy *könnyű szívás gazdag*, teljesen érett dohányokból.

★ ★ **UJDONSÁG!** ★ ★
A "Sweepstakes" 6,000 embert alkalmaz a belépések címzésére!

Több mint 6,000 embert alkalmaznak a nagy, országos cigarettaverseny belépési válasz kártyáinak a címzésére, Az ön Lucky Strike "Sweepstakes"-je. A Unio minden államából jömekek belépési nyilatkozatokat.

Belépett már ön is? Megnyerte már az ön Lucky Strike-ját — egy 50 zamatos Lucky Strike cigarettát tartalmazó lapos bádóg dobott. Állítsa be a "Your Hit Parade"-t — szerdán és szombaton este. Hallgassa meg, itéljen, hasonlítsa össze a zenét — azután próbálja ki az ön Lucky Strike "Sweepstakes"-jét.

És ha még nem szív Luckiest, vegyen egy csomaggal még ma és próbálja meg ezt is. Lehet, hogy elmulasztott valamit. Meltányolni fogja a Luckies előnyeit — Egy Könnyű Szívás gazdag, teljesen érett dohányból.

Luckies — egy könnyű szívás
GAZDAG, TELJESEN ÉRÉTT DOHÁNYBÓL — "IT'S TOASTED"

Copyright 1936, The American Tobacco Company

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vlnewood 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

A REFORMÁTUSOK OLAJOS KORSÓJA

A Biblia Olajos Korsója jut az ember eszébe, mikor a Református Egyesület nagy ünnepét szemléli, és ha szabad ilyen gondolatokat leírni, mi úgy látjuk, mintha ez a nemes egyesület, ennek története tulszárnyalná még a bibliai csodát is.

Mert minél többet öntött ki a szegényes amerikai magyar élet korsójából a Református Egyesület, ANNAL TÖBB maradt mindig a korsóban.

Hogy a Református Egyesület a negyven éves jubileumán az amerikai fraternal biztosító intézetek közt az első közé került, azt a számok csatlakoztatása mindenkinél érthetően elmondja.

De ez a ma olyan hatalmas és erős testületet csak egyenlővé tette azokkal a magyar testületekkel, amelyek szintén oda kerültek az első sorokba.

Ami azonban ennél is nagyobb előttünk, abban egyedülálló a Református Egyesület, abban nincsen párja közöttünk. A testület évtizedek óta pazarló szívet osztogatja a kincseket azok közt, akik arra a legjobban rá vannak szorulva.

Először Jézus szavait követve a kisdedeket, az árvákat vette magához, s ezzel vonult be ez az intézmény régés-régen minden jóakaratu, minden becsületes magyar ember szívébe.

Ahogy meggyőződünk, összetörtünk a munkában, ahogy sokan bizony az ut mellett le-estünk, a Református Egyesület ugrott elsőnek az elesett öreg testvérek mellé, hogy őket az idegen országot árka mellől felszedje, az elaggott szegényeknek is ők adtak hajlékot először.

Példátlan közöttünk az az áldozatkészség, amely az Egyesület történetének minden egyes lapján tündöklök; és akik hallanak a füleikkel és látnak a szemeikkel, azok ezt mind tudják.

Hogyne örülne hát Magyar-Amerika az örvendőzökkel, hogyne ünnepelne az ünneplőkkel, hogyne sietnének hát meg-hatott könnyes szemekkel mindenfelé a negyvenévs jubileumi ünnepre.

Minél többet adott ilyen célokra a Református Egyesület és annak tagsága, annál gazdagabbak lettek; vagyis nem elvesztették, hanem megnyerték, amit maguktól megvontak, hogy azt a szegényeknek oda adják.

Csoda-e hát, hogy a Bibliai Olajos Korsó jár az embernek velük kapcsolatban az eszében?

És miközben Református testvéreink a szeretetnek ezeket a házait építették maguk közt, igaz keresztyéni önzetlenséggel láttak a soraikban mindenkit.

Nem akartak államat alkotni az államban, nem nyilatkozott meg soha köztük az a rideg szektáriánus szellem, amely a felekezeti intézményekben nem ritka.

A protestánsok történelmi liberalizmusa vezette őket minden lépésben; és ahogy nyitva volt és van az Egyesület minden jószándéku ember számára, épen úgy testvéri kezzel fogadták azokat, akik a szeretet ligonieri házaihoz a maguk tégláját elvitték.

De tovább mentek ennél is és soha nem kutatták, hogy milyen felekezeti kis magyar árva sir bebocsájtásért az ajtónál. Szeretettel nyitották azt meg minden elárvult magyar számára.

Hogyne lenne a lelkünkhez növe az a nagyszerű alkotás, amely az amerikai magyarság egysége szívéül nekünk Ligoniert megadta, hogyne éreznék mindannyian, hogy részesei vagyunk — talán tagságdíjainkkal, talán a szívünk szeretetével, talán csak a lelkünk vágyakozásával — ennek az ünneplő tömegnek?

Jó-akaratu magyarok, akik úgy érzik, hogy a szívük szeretetével, a lelkük melegségével ott vannak a Református Egyesület ünnepénél, menjenek tovább egy lépéssel.

A saját örömiért, a saját jó-érzésükért, a saját biztonságukért, csatlakozzanak ehhez az együlethez, amely megmutatta, hogy minél nagyobb terheket vesz magára a Jézus terhéből, annál erősebb, hogy minél többet áldoz a szeretet oltárára, annál több marad, annál több lesz a pénztárában.

Aki csak teheti, legyen édes szülője minden magyar árvának, legyen gyámolítója minden elesett magyar öreg testvérnek, álljon be a Református Egyesületbe.

AMERIKAI KÉSZPÉNZ DOLLÁROK

KIFIZETÉSE AZ ÓHAZÁBAN JÓTÁLLÁSSAL
PÉNZKÜLDEMÉNYEIT PONTOSAN ÉS GYORSAN
ELINTÉZZÜK POSTÁN VAGY SÜRGÖNYILEG
TÖBB MINT 30 ÉVE SZOLGÁLJA A MAGYARSÁGOT

THE HARBOR STATE BANK

Member Federal Deposit Insurance Corp.
ALAPITOTTA KISS EMIL
FOURTH AVENUE—9th STREET NEW YORK

HETI SZEMLE

A VÁLASZTÁSI KÜZDELMEK

most már teljes erővel kitörtek és az Egyesült Államok legaljasabb és leghatalmasabb sajtóbanditája gondoskodott róla, hogy a küzdelmet mocskosba fullassza.

Hearst, a hírhedt ujságfejelelem a kommunisták új politikáját, amely szerint a vörösek minden liberális mozgalomhoz hivatalan vendégnek oda szegődnek, arra használta fel az utolsó két hétben, hogy Rooseveltet kommunista szövetséggel vádolja.

Ha mi is ott okmányokat "fényképeztünk" le lapjaiban, amelyek azt bizonyították volna, hogy a kommunistáknak a Moszkvában székelő Harmadik Internacionáléja (nemzeti-közi kommunista szervezet) Roosevelt támogatását rendelte el az amerikai kommunistáknak.

Igaz, hogy Roosevelt még akkor sem lenne vádolható, ha ezek az okmányok hamisak nem lennének, mert hiszen nem tehet róla, ha a vörösek nem Landonra, hanem őrá fognak szavazni, de Hearst mégis úgy állította be a dolgot, mint ha az elnöknek jól esnék a szövetség.

A FEHÉR HÁZ HATÁROZOTT

rövidséggel megcáfolt ezeket a rágalmatokat és kijelentette, hogy a "hírhedt" (notorious) Hearst lapok szemtelennül hazudnak.

Ebben az országban még nem felejtette el mindenki, hogy ez az ujságbandita annak idején hamisított képekkel, hamisított okmányokkal, hamisított táviratokkal a spányol-amerikai háborúba uszította ezt a nemzetet és komoly elemek a Hearst lapoknak soha hitelt nem adnak.

Azt is látják a félig-meddig értelmes polgárok, hogy minden Hearst sajtótermék a fascista rendszer felé próbálja terelni ezt az országot s hogy a Hearst kiadványok valóságos nemzeti veszedelmet, nemzeti kutymergezést képeznek.

Rooseveltnak nem fog ártani az, hogy Hearst olyan vehemens támadja, hogy a hírhedt hazug Hearst ujságok tájtékot turnak, mikor az elnökről beszélnek s inkább a jobb sorsra érdemes Landon sajnálja mindenki, aki kénytelen a Hearst szövetséget lenyelni. Hiszen Hearst "födözte fel" a republikánus jelöltet a nemzet számára.

EGYÉBKÉNT AZ ELNÖK

mostanában elég gyakran megszólal, de állítólag idáig politikai beszédek nem tartott. A választási kampányt ő hivatalosan e hó végén fogja megnyitni, valószínűleg Pittsburgh valamelyik külvárosában, vagy esetleg Pittsburghban.

Ezzel szemben a republikánus jelöltek erős tevékenységet fejtenek ki s Landon a múlt héten az ifjú republikánusok előtt (és rádió az ország előtt) fejtette ki a programját.

Az utolsó négy hét alatt, mióta Landonnak több alkalma nyílt a polgársághoz beszélni s mióta a 95 százalékból republikánus sajtónak több alkalma nyílt "felépíteni" az elnökjelöltet, bizonyos respektus alakult ki országszerte iránta.

Aki a közelébe jutnak, azok azt állítják, és ezt el is hiszi mindenki, hogy a republikánus jelölt becsületességében és szándékainak a becsületességében nem lehet senkinek kétel-

kedni. Hogy közel léte és a személyes érintkezés erről meggyőző minden hallgatóját.

NEM ILYEN SZERENCSE

azonban más tekintetben, mert állítólag egyébként rossz szónok, hideg ember és még annyira sem tudja a hallgatóit lelkesíteni, mint Coolidge vagy Hoover, akik tudvalevőleg képtelenek voltak a hallgatóság szívéhez eljutni.

Még kevesebb szerencséje van az alelnökjelölttel, aki keresztül-kasul száguld az országban és felelőtlen vádaskodásával, nevéssé állításaival szinte kompromittálja a republikánus pártot és az elnökjelöltet.

Knox eszesebb és agresszívabb embernek látszik Landonnál, de nincs meg benne az a stabilitás és a szándék az a becsületessége, ami az elnökjelöltben.

A harmadik párt jelöltje is hozzálátott a kampányhoz s egyfelől maga Lemke, másfelől a trón mögött meghúzódó hatalom, Coughlin barát szapulják a két nagy párt minden jelöltjét.

A szocialista és kommunista jelöltek csupán arra szorítkoznak, hogy erősen versengény kampányaikban pártjuk számára kisebb-köröknél meghallgatást nyerjenek.

AZ ELŐVÁLASZTÁSOK

érdekesekek voltak, de szenációt nem hoztak. Maine államban, amint az várható volt, a republikánus kongresszusi jelöltek futottak be, ez azonban nem jelent semmiféle szenációt vagy győzelmet.

Mielőtt Landon megjelent az államban, a párt minden egyes szavazóhoz postakártyát küldött s valóságos próbaszavazást rendeztek az államban. Csak mikor az eredményeket ismerték, akkor engedték oda az elnökjelöltet.

Maine hagyományosan republikánus állam lévén, a szenáció az lett volna, ha egy-két demokrata jelölt ismét megnyerte volna a többséget.

Michigan állam előválasztása sem volt szenáció, mert a két legérdekesebb jelölt sorsát a politikában jártas emberek előre ismerték.

Couzens, a nagyszerű és tehetséges liberális republikánus szenátor a saját politikai sorsát az előválasztás előtt három héttel megásta, mikor kiadott republikánus letére egy nyilatkozatot, hogy a saját megválasztása nem fontos, de Rooseveltre szüksége van a nemzetnek.

EZ A HARAKIRI

természetesen elbukatta a szenátort, mert a saját pártja azzal és érthetően ellene fordult, de ebben az önfeladkozásban nyilatkozott meg Couzensnak az igazi nagysága. Hogy nyilatkozatának a következményeit ismerte, azt megmutatta az előválasztások előtt, mert egyetlen mozdulattal nem tett rá, hogy a jelölést újra megkapja.

Az amerikai politikai élet csodája és a michigami szavazók értelmiségét mutatja, hogy Couzens még így is majdnem kétszáz ezer republikánus polgár szavazatát kapta meg s ilyen erkölcsi bizonyítvánnyal ment a bukásba.

Nem volt meglepetés, hogy Murphy, a Philippini szigetek népszerű kommissionerja, Detroit volt liberális polgármestere a kormányzó jelölést megkapta, mert megtisztetés Michigan számára, ha ezt az

embert kormányzójául megkapja.

Az sem volt meglepetés, hogy Michiganban, ebben a hagyományosan republikánus államban a republikánus szavazók voltak többségben, különösen azért, mert több tízezer demokrata és liberális ember is a republikánus ticketen szavazott, hogy Couzens mellett tün-tesse.

NAGYON SILÁNY EREDMÉNYEKET

érték el általában a Coughlin jelöltek, akik közül csak Michigan előválasztásán sikerült egy néhánynak becsuszni.

New York államban, ahol állítólag a "National Union for Social Justice" igen erős, a Coughlin jelöltek sorsa és nagyon megsemmisítően elbuktak.

A Coughlin-jelöltek bukásában nagy része volt Gallagher püspöknek, aki az idős embe-reméknél jellegzetes szellemi változékonysággal hol mellette, hol ellené van előbb híressé, aztán hírhedtté vált rádió papjának.

Két hete Gallagher püspök Coughlint még a Szentcsék hivatalos lapja ellen is erősen megvédte és azt a kijelentést tette, hogy "az Isten szava" beszélt Coughlinból.

A múlt héten viszont kiadott egy nyilatkozatot, amely szerint ő a Roosevelt megválasztását ajánlja és reméli és amelyben a következőket mondotta: "Coughlin atya azért támogatja Lemke-t, mert azt reméli, hogy ha megválasztják, akkor ő fogja dirigálni az elnököt." Vagyis ebben a nyilatkozatban elismerte, amit ezekben a sorokban, illetve ebben a rovatban egy év óta állítunk, hogy Coughlin führere és ura, diktátora akar lenni ennek a nemzetnek. Gallagher püspöknek ez a nyilatkozata a szavazatok tízezreit vette el az utolsó percben Coughlin minden jelöltjétől.

ENGEDETT A KOZÓHAJNAK

Nebraska hetvennégy éves szenátora és belegevezett, hogy független ticketen újra jelöljék.

Norris szenátor régen és sokszor szembe került a republikánus párttal, amely soha nem bocsájtotta meg, hogy többször a liberálisabb demokrata jelöltet támogatta és a párt sietve jelölt más embert, mikor néhány hónapja Norris a jelölésről lemondott.

Most hát az évtizedek óta a republikánus pártköz tartozó Norris szenátor két ticketen is fog futni, demokrata és független ticketen, csak a saját pártja állít ellene jelöltet.

Megválasztásában természetesen nincs kétség és maga a tény, hogy részt vesz a kampányban, valószínűvé teszi a Roosevelt győzelmét Nebraska államban.

WISCONSIN ÁLLAMBAN

La Folettek ellen szövetséget kötött mindenki, de a szövetséget szocialisták, demokrata, republikánusok közös munkája dacára La Folette nyerte el a legtöbb szavazatot s így annak a progresszív családnak a további politikai uralma biztosítva van az államban.

Nem ilyen világos a helyzet a liberálisnak másik államában, Minnesotában, ahol Olson kormányzó halála a pártot darabokra törte s ahol nem bírnak megegyezni a farmer-labor párt kebelében sem egy-

séges programban, sem egységes vezérkarban.

Olyan súlyos differenciák támadtak a trónörökösök közt, hogy könnyen a liberalizmus vereségét hozhatja a családi perpatvar magával s ez kétségesse teszi e pillanatban Minnesotában a Roosevelt győzelmét.

A HELYZET JELENLEG AZ,

hogy a novemberi választás sorsa Pennsylvania, Ohio, Illinois, Indiana és Michigan államokban fog eldőlni s ha Roosevelt ezen öt állam közül két-öbön az elektorok szavazatait megkapja, akkor biztos a győzelme.

Pennsylvaniában, a Mellonok birodalmában talán "even" chance-je van az elnöknek, mert az állam reakciós farmerjaival szemben most a munkások is meg vannak politikailag szervezve.

Ohioban, sajnos, a kormányzó súlyos teherterele a demokrata pártnak és az elnök csak abban az esetben számíthat erre az államra, ha a polgárok a ticketet "split"-olják, mert Davey nem lesz még egyszer kormányzó.

Michiganban és Indianában szintén "even" chance" van a demokrata ticketnek, csak Illinoisban látszik ezuttal biztosnak, hogy a demokraták befutnak,

Hogy tehát Roosevelt az öt állam közül kettőt megkapjon, ahhoz Indiana, Michigan és Pennsylvania közül kell egyet megnyerni.

A MUNKA FRONTJÁN

is mozgalmas napok voltak az egész országban a múlt héten.

Az acéltruszt megadta a választ arra a nagy kérdésre, hogy az úgynevezett "kompánia junik" milyen erősek.

A Carnegie Steel (amely az acéltruszt tulajdona) elutasította a munkások bérjavításra vonatkozó kérését, azzal a megjegyzéssel, hogy azt a társaság jelenlegi helyzete nem engedi meg.

De ebben az elutasításban nem volt semmi véglegesség, sőt megjegyezték, hogy amennyiben a munkások ezt nem hinnék, hajlandók velük tovább tárgyalni.

A kompánia junik most valószínűleg arra fognak engedélyt kérni, hogy a társaság könyveit megvizsgálhassák, a mit valószínűleg nem fognak megkapni.

Ugy látszik, hogy a nehéz iparban mindkét fél időt akar nyerni, mert a választás kimenetele erősen befolyásolni fogja a munkások helyzetét s akkor mindkét fél sokkal jobban meg tudja mérni az erőviszonyokat.

(Folytaták az 5-ik oldalon)

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzüintézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Erezté magát biztonságban a helye az el megtakarított pénzt az állam legerősebb bankjainak egyikeben. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garantálja. Különböző osztályai teljes teljesség mellett utalják pénzeket a világ bármely részére, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYKÉSEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

CONNELLSVILLE, PA.
SZENT IMRE RÓM. KATH. HITKÖZSÉG
P. O. Box 496. — Telephone 98.

JÉZUS SZIVE RÓM. KATH. HITKÖZSÉG
BROWNSVILLE, PA.
P. O. Box 264. — Telephone 176.
Plebános: Szabó Nándor.

SZEPTEMBERI ISTENTISZTELETEK SORRENDJE:
SZEPTEMBER 27. — IV. VASARNAP:
Reggel 9 órakor, Connellevillen kismise.
Délelőtt 11 órakor, Daisytownban nagymise.
Déután 1 órakor, Brownsvillen litánia és szent beszéd.
Utána népgyűlés.

Szombati esketés tilos. — Temetés vasárnap kivételével, szent misével. — Keresztelés vasárnapi szent mise előtt.

OKTÓBERI ISTENTISZTELETEK SORRENDJE:
OKTÓBER 4. — I. VASARNAP
Reggel 9 órakor Brownsvillen kismise
Délelőtt 11 órakor Connellevillen szentséges nagymise
Déután 3 órakor Masontownban litánia és szent beszéd
OKTÓBER 11 — II. VASARNAP:
Reggel 9 órakor Connellevillen kismise
Délelőtt 11 órakor Brownsvillen szentséges nagymise
Déután 1 órakor Daisytownban litánia és szent beszéd, utána népgyűlés

OKTÓBER 18. — III. VASARNAP
Reggel 9 órakor Brownsvillen kismise
Délelőtt 11 órakor Connellevillen nagymise
Déután 3 órakor Masontownban litánia és szent beszéd, utána népgyűlés.
OKTÓBER 25. — IV. VASARNAP
Reggel 9 órakor Connellevillen kismise
Délelőtt 11 órakor Daisytownban nagymise
Déután 1 órakor Brownsvillen litánia és szent beszéd, utána népgyűlés.

Az egész október folyamán minden szerdán és pénteken családi misék Connellevillen.

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

A KOMPÁNIA JUNIK NEM

akarják a helyzetet kiélezni jelenleg, mert azt hiszik, hogy ha Rooseveltt még egyszer befutna, akkor az acélfejedelmek meggyengülnének és beleegyeznének önként, hogy a kompánia junikból valóságos munkás szervezeteket csináljanak. Mert csak ezzel tudnák az esetben meggátolni, hogy a Lewis által szervezett ipari szervezet erőre kapjon és megéljen.

A helyzetet maguk Lewisék is látják, mert a szervezkedést maguk sem siettetik, csupán titokban aláíráásokat kérnek a csatlakozó munkástól, de még az egy dolláros csatlakozási díjat is elengedik a legtöbb esetben. Ha a választás az új dealt tartja meg uralmon, akkor százezer munkás csatlakozási nyilatkozatát akarják a kongresszus asztalára letenni és így hívnák fel a nemzet figyelmét arra a tényre, hogy egy ilyen hadsereg "collective" életének áll a nehéz ipar az útjába.

VALÓSZÍNŰ, HOGY EZT

a mostani "fegyverszünetet" tartani fogják mind a négy oldalról, mert hiszen voltaképpen négy tényező áll most négy különböző sarokban s négyen néznek szembe egymással.

A nehéz ipar urai legjobban azt szeretnék, ha semmi szervezet nem lenne. Van egy erős klikk, amely a kompánia junik vezetését magához ragadta s ezek azt akarnák, ha a kompánia junik kissé erősebb formában megmaradnának a nehéz iparban.

Greenék természetesen még nem mondtak le arról, hogy ők is tényezők legyenek a vasmunkások közt s végül ott vannak Lewisék, akik el vannak rá szánva, hogy a nehéz ipar munkásait az "ipari szervezkedés" táborának megkapják.

Maga a vasmunkás a legtöbb helyen jóformán "dizzy", mert a négy oldalról jövő szírhangok közt képtelen meg találni a saját nyugalmát.

A MULT HÉTEN TARTOTTA

az első új ipari szervezet a konvencióját és úgy látszik, hogy a gummi ipar munkásainak a hirtelen épített szervezete most már állandó nagy tényezője lesz az iparnak.

A konvenciót már nem bőségek Greenék felülről s meg látszott azon, hogy egy-két évig még súlyos ellentétek lesznek magában a szervezetben, mert nem tudtak megegyezni, hogy azt radikális vagy konzervatív vizekre tereljék-e?

Végre látszólag azok győztek, akik a gomba-mód elszaporodott "sit-down" sztrájkokat ellenzik és elhatározták, hogy a szervezet ezekhez a sztrájkokhoz támogatást a jövőben nem adhat.

Ez a határozat talán megnyugtató a gummi-mágnásoknak, akik közt most amúgy is háborúság van s akiket a kormány holmi truszt-ellenes törvény megszegéséért is üldözöbe vett, hogy az iparban kü-

dó munkásokat ezáltal segítse. A felülről jött nyomás tette lehetővé, hogy valóság legyen a munkás-szervezetből, amit többé szétugrasztani nem tudnak.

MINNESOTÁBAN MEG NEM

hunyt a le a szemeit Olson kormányzó, a munkaadók máris kikezdték a munkásokkal és a tavaly kiküzdött engedményeket egyszerre visszarábolták. Ennek következtében négy-öt különböző szervezetben hetek óta mintegy negyvenötezer ember sztrájkol az államban.

A keleti államokban a truck drajverek több helyen sztrájkolnak, a bórpar munkásai majdnem az egész országban sztrájk-szándékot jelentettek be a mult heten s ma holnap valóságos polgárháború lesz ismét California államban, ahol a salátamunkások ellen a mult heten már az állami miliciát is kivitték.

Seattle radikális munkásai közül több csoport sztrájkot jelentett be arra az esetre, ha a benszüntetett Hearst-újság az újságírók szervezetének a leverésével újra megjelene az utcákon.

Nem sztrájkolnak, de nem is sietnek a munkára a Mississippit és Arkansas állambeli gyapottmunkások és a városok csavargóit toloncolják a gyapotmezőkre.

A háború óta először, egy gyapottmunkás akár másfél dollárt is megkereshet tiz órai munkával ebben az államban és az ültetvényesek erősen követelik, hogy a PWA napszámait elcsapják, amit a kormány nem hajlandó megtenni.

A GAZDASÁGI VISZONYOK

erősen javulnak és a republikánus kampány egyes szónokai, különösen az alelnökjelölt nehéz helyzetben vannak, mert nap-nap után újabb nagy korrupciós profitok híre kerül be a lapokba.

Hasonlóan szánalmas helyzetben vannak a Hearst lapok vezetése alatt kórusban üvöltő nagy újságok, amelyek az új dealt az "üzlet" megfojtásával vádolják, mikor ez a "földoklő" big-business nap-nap után rekord-profitokat kénytelen beismerni ugyanazokban a lapokban.

A nehéz ipar termelése szenzációsan emelkedett a mult két hétben és a vasutak beismerték, hogy a depresszió óta először, ebben az évben az óriási kamatterhek dacára profitál dolgoznak mindnyájan.

A vasutak ma holnap képtelenek lebonyolítani a forgalmat, a szénipart már nem tudják mindenütt kocsikkal százszázalékosan ellátni és lázas sietséggel új vasuti kocsikat, új mozdonyokat rendelnek.

A VASUTAK NAGY RENDELÉSEI

biztosítják a nehéz ipar jólétét a közeli hónapokra, sőt talán a következő két évre és a vasutakkal lépést tart e téren az autó-ipar, amelynek a termelése talán rekordot teremt, mielőtt ezt az évet lezárnánk.

Hasonlóan nagy rendelésekre számíthat a nehéz ipar az építőipartól és biztos most már, hogy a jövő évben nagy mennyiségben jelennek meg az acélházak az amerikai utcákon.

Jelenleg a nehéz ipar hetenként nyolc acélházat tud termelni s rendelésük van előre egy félre, de azt hiszik, hogy a jövő év második felében hetenként két-háromszáz acélházat fognak termelni s hogy minden termelésnek készsége piacot találnak.

Az alapiparok tehát nemcsak megfelelő üzemmelle dolgoznak, hanem még jobb kilátásaik vannak a jövőre nézve, úgy, hogy a viszonyok csak javulhatnak mostantól.

NAGY FELLENDÜLÉS VAN

és még nagyobb fellemdülés lesz az elektromos iparban. A mult heten a Fehér Ház tanácskozára hivta az ipar minden tényezőjét és a villanymágnások megértettek két dolgot.

Az egyik az, hogy többé — legalább amíg Rooseveltt lesz az ország elnöke — nem alakulhatnak ki Insull féle szélhám-császárságok a villanyiparban, a másik az, hogy a magánvállalatoknak nincs mit félni a kormány hatalmas ipartelegeitől, mert éppen az nyitja meg a legnagyobb lehetőségeket az elektromos ipar számára.

A kormány telepei által fejlesztett hatalmas villanymennyiségnek az alacsony ára és a magánvállalatok kényszerű árvágása a villanyhasználatát óriási arányban fogja a következő két évben fokozni, a villanyos felszerelések gyártása tehát olyan virágzásnak indulhat, amilyenről nem mertek a mult legszebb napjaiban sem álmodni.

A KÖNNYEBB IPARÁGAK

nagy rendeléseket kapnak és még nagyobbakat várnak a jövőben.

Az alumínium ipar például képtelen többet termelni, mint amennyinek piaca van jelenleg és hasonló fellemdülést várnak az órszre a hatalmas textil iparban.

Az építőipart illetőleg már a mult heten jeleztük, hogy a fellemdülés nem maradhat el és építészek azt jelentik, hogy példátlan mennyiségben kapják a rendeléseket tervrajzokra, mert a tavaszra óriási árnyokban kezdenek otthonokat építeni, amelyekből a közep-nagyságú és nagy városokban hiány van jelenleg.

Ez a várható fellemdülés természetesen zökkenőkkel fog járni, mert itt-ott az árak emelkedését fogja maga után vonni, ami viszont munkászavargásokat hoz majd magával.

A munkásra rendesen csak az árak és a megélhetés alapos megdrágulása után gondolnak s jelenleg nincsenek olyan hangulatban a munkások, hogy az árak megkétszereződését bevárják.

A FARMEREK SEM

panaszkozhatnak jelenleg, kivéve természetesen azok, akiket a szárazság tönkre tett s akiknek a megsegítésére a kormány mindent elkövet.

Az árak olyan magasak, hogy az ideit kis termésért összesen többet kapnak, mint a mult évi termésért s ezen kívül természetesen a bönust ismét megkapják.

Ez viszont azt hozza magával, hogy a földműves a kereskedelmi piacon jó vevő lesz az idén is, úgy, hogy az elnökválasztás lezajlása után

valószínűleg megállapíthatjuk, hogy a depresszió a végét elérte.

Ez természetesen nem jelenti még majd, hogy mindenki azonnal munkát kap, mert a munkamegtakarító gépek alkalmazása annyi munkást lökött el a helyéről, hogy néhány millió embert ezentul majdnem állandóan a középítkezéseknek kell felszívni.

EUROPÁBAN A NEMZETKÖZI

feszültség semmivel nem csökkent és akármennyire izolálni próbálják, a spanyol háború ezt a feszültséget nap-nap után fokozza.

Ma már nem is próbálják tagadni, hogy a német és olasz kormányok a portugál kormány magatartásának a segítségével a spanyol felkelőket támogatják és egész német és olasz repülő osztagok vannak a lázadók közt.

Hogy ezt Anglia sem ellenzi, azt a portugál kormány magatartása bizonyítja, amely nem hajlandó az állam határait a felkelők előtt lezárni. Portugália külpolitikája engedelmeskedik Angliának és az angol kormány úgy hiszi, hogy a Spanyolországban levő óriási angol befektetések érdekében a faszisták győelmét kell sürgetni.

Franciaország népe szeretné a kormányt támogatni, ezt azonban a francia kormány nem meri megengedni, mert azzal elidegenítené Anglia kormányát magától.

AZ ANGOL KORMÁNY

nem nagy lelkesedéssel nézte a francia-orosz szövetséget s akkor kötött navy-egyezményt Hitlerrel, mikor ezt a szövetséget megtudta.

Még kevésbé nézne jó szemmel, ha a kormányra jutott francia "Front Populár" Spanyolország "bolsevik" kormányát is támogatná, a Blum kormány tehát kénytelen igazán semlegeséget tartani s kénytelen azt rászoritani a francia radikális munkásságra is, nehogy Angliát végleg elveszítse magától.

Ilyen körülmények közt a spanyol polgárháború kimene-tele nem lehet kétséges.

Az angol kormány csendes pártfogása, a német, olasz és portugál kormányok aktiv támogatása a felkelőknek olyan előnyöket biztosít, különösen fegyverek és repülőgépekben, hogy a lojalisták azzal megküzdeni nem tudnak.

Ha Portugáliában nem lesz forradalom, amire meg van az eshetőség és ami aztán a felkelők előtt a fegyverszállítás legkényelmesebb országutját elzárna, akkor a spanyol kormány teljes veresége csak hónapok, esetleg csak rövid hetek kérdése.

AMIG ILYEN FESZULTSEG

van Európában, addig teljesen céltalan lenne a locarnoi egyezményt pótolni és így teljesen indokolt volt az olasz és a német kormányok kérése, hogy a konferenciát ne hívják össze, ahogy tervezték, ebben a hónapban.

Jelenleg elég fejfájást okoz ezeknek a kormányoknak a népliga gyűlése, amelyen Ethiopia elüzlött császára meg akar jelenni s amelytől éppen azért távol akar maradni Mus-solini kormánya.

A nagyhatalmak készen voltak rá a mult héten, hogy a trónja-fosztott fekete császár előtt a liga ajtaját becsapják, de a kisebb államok megbízottai rámutattak, hogy Ethiopia a szabályok szerint ma is tagja a ligának és a császár kizárása egyértelmű lenne Olaszország afrikai hódításának az elismerésével.

Természetes, hogy ha Mus-solini úgy akarja, a Négu-

stis kizárják s Abyssinia meghódítását el fogja a liga ismerni.

EUROPÁBAN AZT IS NAGY

izgalommal várják, sőt talán azt tartják ma a legfontosabb kérdésnek, hogy mi lesz a sorsa a francia kormánynak.

Ha a spanyol kormányt megverik, a francia kormány azonban mehet a helyéről, de könnyen megbukhatik akkor is, ha a spanyol polgárháború soká tart.

Egyelőre a radikális kormány a konzervatív elemek jóvoltából van a helyén, mert a konzervatív körök úgy érzik, hogy a lengyel francia katonai szerződés az ő politikájuk malára hajtja a vizet és mert attól félnek, hogy a Blum kormány bukása még súlyosabb munkás-zavargásokat hozna az országra.

Nem mutatnak ilyen megértést és mérsékletet a munkások és a kommunista elemek, mert a politikai sztrájkok be-tégsége újra végig söpri az országot és talán ez kényszeríti le a Blum kormányt a helyéről.

A radikálisok a kormányt teljes joggal vonják felelősségre, amiért a nemzetközi jogot megsérti, mikor a törvényes spa-

nyol kormánytól a támogatást megvonja.

EUROPA TELJES ANARCHIAJÁT

a spanyol helyzet abban is mutatja, hogy amit eddig nemzetközi jognak ismertek a világban, annak az ellenkezőjét kényszerítik most a nagyhatalmak minden más államra.

A nemzetközi jogszokás az volt idáig, hogy minden állam törvényes kormánya számára nyitva voltak más államokban a piacok, hogy hadi-anyagot és élelmiszert vásárolhasson és a felkelők előtt szokták a határokat lezárni.

Most ennek éppen az ellenkezője — és látszólag éppen a francia kormány kívánságára — történik, mert a törvényes spanyol kormánytól megtagadják a hadiszereket, amivel a felkelőket néhány határolom bőségesen ellátja.

A legérdekesebb pedig az, hogy a Sovjet kormánya hátségesen behódol ennek a magatartásnak, mert saját bőrének a védelmében minden áron az európai nagyhatalmakkal akar egy gyékényen árnálni.

A törvényes spanyol kormányt sok mindennel lehet vádolni, de az mégis kétség-telen és letagadhatatlan, hogy

A 1906 1936 M

IRASSA BE A GYERMEKET

Magyar-Amerika egyik legjobb vagyoni alappal bíró országos egyesületébe:

A 30 éves évfordulóját ünneplő

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉGBE

Havi 10 centért

300 dollárig menő biztosításra

orvosi vizsgálat nélkül felvesz minden ép, egészséges gyermeket 1-től 15 éves korig.
Forduljon a Szövetség 163 osztályának bármelyik titkárához vagy tagjához.

Bővebb információt készséggel nyújt a központi titkárság:

P. O. BOX 1180
EAST PITTSBURGH, PA.

B Sz

törvényes kormánya a nemzet-nek.

EZ AZ ANARCHIA HOZZA

magával, hogy felborult minden jog és minden szerződés a világon és hogy csak az ököljognak van ma szava Európában.

(Folytatás a 8-k oldalon)

**Szeretettel hívjuk és várjuk
MAGYAR TESTVÉREINKET
negyven éves jubileumi**

ÜNNEPÉLYÜNKRE

1936 Szeptember 27-én, PITTSBURGHBA, Pa.

**DELUTÁN HALAADO ISTENTISZTELET S UTÁNA DISZVACSORA A MOOSE
TEMPLE TERMEIBEN**

Tisztelettel

The Hungarian Reformed Federation of America

Chandler Building

DR. UJLAKY FERENC, elnök.

Washington, D. C.

MOLNAR ISTVAN, titkár

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

POCAHONTAS, VA.

Lelkész: B. BERTÓK

P. O. Box 425

Istentisztelet minden vasárnap délelőtt fél 11 órakor.

Előtte fél 10 órakor vasárnapi iskola.

A Pocahontas-i Lorántffy Zsuzsanna Nőegylet gyűlése minden hó első szerdáján este az iskolahelyiségben.

Károca Varju

(Folytatás.)

Lajost már előbb is bántotta a női szakasz és a második osztály. Valami kicsinyes puritánkodást látott a dologban, mert tudta, hogy az a pár korona, amivel az első osztály többé kerül, nem okozna zavart a Domokosék pénzügyeiben. Érezte, hogy a második osztályhoz való ragaszkodás elv s az elvek mindig lehangolóan hatottak rá.

Abban pedig határozottan prüderiát látott, hogy Mária nem akarta megengedni, hogy vele utazzék és egyszerre eszébe jutott az is, hogy voltaképpen milyen természetellenes dolog, hogy Máriát még soha meg se csókolta.

Ez volt az utolsó benyomás a lelkében, mikor a leány eltűnt a távolodó vasúti kocsí ablakában a szeme elől.

Ketten maradtak Lenkével és megindultak a kijárat felé.

Lajos egy kis lehangolódást érzett még mindig.

— Miért nem utazott el? — kérdezte Lenke.

— Láttá, hogy akartam, de Mária nem engedte.

— Mégis el kellett volna mennie. Én nem értem. őszintén megvallva, se Máriát, se magát! Szeretik maguk egymást igazán, vagy csak azt hiszik?

Lajos saját maga is éppen ezen gondolkozott és a Lenke szavára nem tudott mással válaszolni, csak egy kedvetlen sóhajttással. Pár pillanatig hallgattak, aztán a Lajos szeme rátévedt a mellette haladó leányra.

Lenkén ma kitűnő szabásu sötétkék ruha volt és a kalapja nagyon jól illett az arcához. A leány meglepő csinosnak tűnt föl előtte. Visszagondolt Máriára és a fekete keztyűk jutottak eszébe, amelyeket a leány az utazáshoz húzott föl, amelyek azonban bántották a Lajos Párisban fejlődött és nagyon szigorú ízlését. Azokról a fekete keztyűkről is valami polgári célszerűség kiabált felé és Lajos már, amint meglátta, szeretett volna szólni, de nem akarta a bucsuzást azzal zavarni, hogy toilette-hibákat bírálgasson.

Most, amint Lenkén végignézett, valami jóleső érzés fogta el.

— Mária szebb, — gondolta, — de nem tud öltözködni. — Lenke csinosabb.

Apró rendetlenségek jutottak eszébe a Mária ruháin, egy-egy gyűrött gallér, leszakadt kapocs, amelyekről annakidején nem akarta magának bevallani, hogy kel-

lemetlenül hatottak rá. Lenkén még sohasem látott senki sem félrecsuszott ruháerekat, sem meglazult gombokat. Ő ráért törődni mindennel. Máriának csak a zongora volt fontos. Csak a zongora.

Valami bősziült haragot érzett a zongora iránt, talán ösztönszerűen sejtve, hogy a leány azért tud vele szemben olyan tartózkodó lenni, mert a zenében éli ki a vágyait.

Ez gyönyörű volt egy darabig, de hogy örökké csak ennél maradjanak, az nagyon unalmasnak tűnt föl előtte. És különben is . . .

Márián ujabban valami szomorúság uralkodott és valami fátyolos lehangoltság, aminek nem sejtette és nem sejtette az okát, mert fogalma sem volt róla, hogy a leány az ő anyja miatt emészti magát. És ez a rossz kedv már kezdett fárasztó lenni.

Lenke ellenben . . .

— Mondja, — kérdezte most tőle, — miért akarta olyan nagyon, hogy elutazzam Máriával?

— Mert sokkal jobb lett volna, ha nem marad itt és én egyedül megyek haza a vasutól . . .

— Miért?? — kérdezte Lajos, — bár jól értette, mi lappang a szavak mögött, de azt akarta, hogy Lenke többet mondjon s a felelősségből több hárujjon rá.

— Bolondság! Jobb, ha másról beszélünk. Mondtam, ugy-e, hogy utazzék el!

— Nézze, Lenke, nekem nagyon nehéz a helyzetem ebben az egész dologban és magának meg kell érteni . . .

— Értem. Jól értem! Ne magyarázza! Sokkal jobban értem az egészet, mint maga, mert én azt is látom, amit maga nem lát . . .

— Mit?

— Hogy itt egy teljesen összebonyolított história van . . . Sándor — ezt érzem az első perctől kezdve — Máriába szerelmes . . . A végén mindenki boldogtalan lesz, mert senkinek sincsen meg a bátorsága, hogy szembenézzon az igazsággal . . .

Lajos egyszerre úgy érezte, hogy az áradat elkapja és többé nem ura saját magának; iparkodott a fölszínen maradni és a mentőkötél után kapott, amit abban a pillanatban dobott a leány utána.

— Sándor szerelmes Máriába? — kérdezte. — Bizonyos ebben?

— Az ilyesmit az ember érzi.

Lajos pár pillanatig hallgatott. Most

abban a lelkiállapotban volt, amelyet minden szerelmes ember ismer, akit egy hosszú viszony lekötöttségben tart. Szabadság után vágyott, nem azért, hogy Lenkével fölszabaduljon, de hogy a rábság érzésétől menekülhessen. Halkan kérdezte:

— És Mária? Mária is ő belé szerelmes?

— Nem! — mondta Lenke. — Azt hiszem, ő nem is tud szeretni, de csupa önzet. És ez az, ami az én bátorságomat is elveszi. Félttem Máriát. Ő kiszámíthatatlan és nem lehet tudni, hogy nem volna-e valami súlyos következménye, ha maga . . .

Nem fejezte be a mondatot. Érezte, hogy ennyi elég ebben a pillanatban. Fölkavarta a szunnyadó tavat és most leste, hogy mit vet fölszínre. Lajos a leány szemébe nézett. Lenkének a szemében volt valami hívogató, kérő, szorongó biztatás, amelynek nem tudott ellentállni. Ugy találta, hogy grombaság és gyöngédtelenség úgy tenni, mintha nem értene meg. Könnyelműen kockáztatta meg a hangzatos mondatát:

— De hát így nem lehet életek sorát eldönteni!

— Az már el van döntve, édes, jó barátom; mi csak megnyugszunk a döntésében . . . Ha nincs erőnk hozzá, hogy föllázadjunk.

A Rókus kápolna előtt haladtak el, Lenke alig észrevehetően meghajtottá a fejét és keresztet vetett magára. Lajos egy darabig leszegett fejjel a szürke aszfaltot nézte, hogyan fut gyors tempóban hátrafelé a talpa alatt, aztán határozott hangon felelt a leány szavaira.

— Nekem lesz! — mondta.

— Mit akar tenni? — kérdezte Lenke.

A hangja reszketett, a tekintete megint csupa fátyolos epedés volt. Lajos nem gondolt a szavak súlyos voltára, csak a pillanat hangulatára, amikor elvetette a kockát.

— Szembe fogok szállani mindennel és mindenkivel. De előbb tudnom kell, hogy maga szeret-e?

Lenke egy pillanatra lehunyta a szemét. Ugy érezte magát, mint a varázsló, aki felidézte a rontó szellemeket és azok most csak egy szavára várnak, hogy megkezdjék munkájukat. Habozott, hogy kimondja-e azt a szót. De úgy találta, hogy még nem érkezett el a kellő idő, még várni kell.

— Nem, Lajos! — mondta aztán hal-

kan, de határozottan, — maga nem fog tenni semmit se nálam nélkül. Ez a kétónk ügye, nemcsak a magáé. És én nem tudok Mária ellen semmit sem tenni, mert szeretem a testvéretem. Az ő boldogtalan-sága árán nem vásárolhatom meg a boldogságomat. Ezen az áron ugy sem volna teljes . . . Inkább leszek boldogtalan így...

Lajos meg volt hatva, hallgatott.

A Muzeum körút sarkán Lenke megállt a villanyosra várva.

— Mikor utazik? Holnap?

— Kedvem volna itthon maradni! — mondta a fiú.

— Nem! Nem! Csak utazzék el! Kérem, édes, jó szívem, utazzék el! Ne ki-nozzuk egymást tovább.

— Hát így akar itthagyni, most?

— Így kell itthagynom magát! Isten áldja!

A villanyos már megállt.

— Egy szót legalább! Csak egy szót!

— Isten áldja!

Hirtelen kirántotta kezét a Lajoséból és felugrott az induló villanyosra. Kicsit föl voltak zaklatva az idegei és amint egyedül maradt, megpróbálta rendbe szedni a gondolatait.

— Mire való ez az örült játék? — kérdezte önmagától, megrémülve az eddigi sikertől. De ez volt az utolsó kétsége.

Mert Sivány László jutott az eszébe és ismét lázadó harag fogta el, amint képzeletében újra hallotta a hangját:

— Nekünk el kell szakadnunk egymástól . . .

— Jó! — gondolta Lenke és összeszorította a fogát. — Ha te nem akarsz botrányt, hát majd rendezek én . . .

Ebben a pillanatban olyasféle érzés volt a szívében, mint Sámsonnak, mikor a templomot rádöntötte a filiszteusokra, nem törődve azzal, hogy a romok őt is agyonütik.

—Igen! Hozzá fog menni Lajoshoz, hogy az apján bosszút álljon. Sándor eszébe sem jutott.

Lajos előtte való este sürgönyözött az anyjának, hogy utazik Lausanneba s amikor most hazament, a Juci válasza már ott várta az asztalán. Az anyja azt sür-gönyözte, hogy Genfbe menjen, ott fognak találkozni.

A Lenkével való beszélgetés fölkavart a szívében minden érzést. A Mária iránt való szerelme utóbbi időben — úgy találta — zsákutába jutott. Mesterséges korlátok miatt nem birt fejlődni ez a szerelem

— és ha nem is volt éppen senyvedőben, — attól, hogy virágba boruljon, amelynek illata kábit és színe kápráztat, messze állott. Az ilyen szerelem: prófécia csodák nélkül. Mindig hangosan kell emlegetni, hogy el ne felejtjük, mondogatni egyre, pedig a gyakran ismételt szó könnyen elveszti a tartalmát is, a súlyát is, gépiessé válik. Űresen kong — meggyőződés nélkül, hit nélkül és reménytelenül, mint a konflisgebének szóló gyű te.

Lajos ma nagyon epésen gondolt Máriára és dühösen is. Hogy Lenkét szerette volna ebben a percben inkább? Nem! De vágyai most Lenke felé vonzótták, ahol ezer "vajjon" kínálkozott és ezer "hátha". A kíváncsiságát izgatta és a hiúságának hízelt csak és valami homályos károm öröm hajtotta még, egy olyan "ugy kell Máriának." Persze, Mária nem fog azért tudni semmiről semmit.

Ebéd után hozzálátott az uti készülődéshez, mikor pedig az óra a félötöt kezdte ütni, minden további gondolkodás nélkül elindult a megszokott uton a sárga ház felé.

Lenkét az íróasztalnál találta, amint éppen Sándornak írt, az öregasszonyt meg az örök passziánsz mellett.

Varju Máli csodálkozva nézett rá és nem tudta, sőt talán nem is akarta eltitkolni a bosszuságát. Lenke ellenben a legtermészetesebb elfogulatlansággal fogott vele kezét. Csak talán egy kicsit melegebben szorította meg, mint máskor, amit azonban Máli néni nem vehetett észre.

— Eljöttem köszönni, — mondta Lajos, kezét csókolva az öregasszonynak, — és megnézni, hogy mit csinálnak így kettesben.

Varju Málit azonban nehéz volt lekenyerezni, az öreg nem szenvedhette Lajost és má már boldog volt, hogy egy darabig nem fogja látni.

— Mikor utazik, Sivány ur? — kérdezte fagyosan.

— Holnap reggel. Genfbe megyek és onnan fogok kirándulni a hegyek közé.

Varju Málinak az a reménység csillant meg az eszében, hogy a hegyek között a nyakát is kitörheti az ember, de megborzadt, mikor ezen a bűnös gondolat on rajtakapta magát. Hogy jóvátégye, amit gondolatban vétett, egy kicsit nyajasabban kezdett beszélni a fiuval, de arra semmi hajlandóságot sem mutatott, hogy egyedül hagyja Lenkével.

(Folytatása következik.)

AKIK MINDIG MÁSOKKAL TÖRŐDNEK

Vannak emberek, akiknek mániájuk, hogy mindig a más bajával törődnek, hogy mindenáron a "testvéreik örzői" kívánnak lenni, akár kérik, akár nem kéri őket erre az örzésre.

Ezek szólnak bele, hogy ki mit igyék, hogy ki mikor menjen aludni, hogy cigarettázék-e valaki, akihez semmi közük a világon, hogy mikor menjünk a templomba s hogy mikor mehessünk, ha akarunk, vagy nem akarunk a színházba.

Ezek a reformerek különösen azért veszedelmesek, mert a legnagyobb részük fanatikus ember, akik hivatást éreznek magukban, hogy a testvéreik erkölcsét, egészségét és lelki üdvösségét őrizzék.

Most a sokféle mozgalomban egy ujfajta agitáció indult, amely azt célozza, hogy az iskolákat ne zárják be a nyári szünetre, hanem tizenkét hónapon keresztül legyen tanítás.

Számitanak rá a mozgalom vezetői, hogy sok hívót fognak azok közt a szülők közt találni, akik nem érnek rá, vagy nem akarnak a gyerekekkel bajlódni, akik tehát szívesen vennék, ha a tanítás nem szünnék meg nyáron sem.

Ezek a nagyszívű urak és hölgyek a szülők megnyugtató társára már hűtött iskolákat ígérnek a következő tíz évben és a közönséget azzal is vaditják, hogy mért legyen két havi szabadsága a tanítóknak évente.

Ahelyett, hogy a nyári vagy téli szabadságot követelnék minden dolgozó egyén számára, egyelőre megelégednének azzal, hogy azt azoktól is elvonják, akik a társadalomtól azt évszázadokkal ezelőtt megkapták.

Nem gondolnak rá ezek a finom lelkek, hogy manapság szabadság, pihenés után siranokzik mindenki, hogy ma már a gyári munkásnak még a legelvetemültebb trösztök is fizetett szabadságot ígérnek. El akarják a szabadságot vonni a gyerektől, akinek pedig arra legalább is annyi a szüksége, mint a dolgozó felnőttnek.

Ma már nem vitatkozik senki felette, hogy szabadságra szüksége van minden dolgozó embernek.

Nem állt ez olyan világosan előttünk, amíg az ipari foglalkozás annyi embert nem szólított magához, mert hiszen a mérsékelt égvő alatt lakó embereknek a földművelésben a

természet ezt a szabadságot automatikusan megadta.

A téli időkben a földműves munkája lényegesen megcsökkent és alkalma volt annyit pihenni, amennyit a nyári erős munka megkívánt a tésztől.

Ez a pihenés nem volt tervszerű s mikor az emberek jelenlegi nagy hányada ipari munkába állt, nem is gondoltak rá, hogy a munkásnak szüksége van vakációra, hogy a föld művelésében azt kérés nélkül, sőt egyenesen kényszer útján megkapta.

De évek megszakítatlan nehéz munkája megértette velünk, hogy a pihenésre, a lefokozott munkára szüksége van minden embernek s ma már általános a szabadság, már t. i. mikor és ahol van a munkásnak munkája.

Ha megértjük és természetesen tartjuk, hogy a dolgozó embernek szüksége van a pihenésre, akkor nem lehet kétséges előttünk, hogy a tanuló, tehát szintén erősen dolgozó gyermeknek egyre fokozottabb mértékben van szüksége és halálos bűn lenne azt tőle elvenni.

Éppen azért ezt a mozgalmat a csirájában kell megőlni és ahol felbukkan, ott ki kell őket a falvakból és városokból nevetni.

'AZ ISTEN SZAVAI'

Amerikai lapok kissé különösnek találják, hogy Gallagher püspök túlságos melegen nyilatkozott meg Coughlin mellett, mikor két hete megérkezett Rómából.

Az ősz püspököt Coughlin a kikötőben fogadta és Gallagher, akit nagyon bántott a római lecke, kissé erősen kijött a pap mellett.

Azt mondta, hogy nem a Coughlin, hanem az Isten szavait halljuk a rádión, mikor a diktátorságra törekvő rádió-pap megszólal.

Amerikaiak furcsának találják ezt a meghatározást, mert bár tudják, hogy a papok állítólag és a vallás tanításai szerint az Isten szavait MAGYARÁZZAK, idáig nem tudták, hogy az Isten helyett, annak a szavaival beszélnek.

Kétségbe vonják erősen, hogy a jó Isten deputizálta volna Coughlint, hogy helyette az Isten szavaival beszéljen és ezt a különös megjegyzést csak annak tudják be, hogy Gallagher püspök — öreg ember.

Hogy ez így van, azt Rómából a mult héten megtudtuk. A pápa, vagyis a Szentsek hivatalos lapjában ismét közölték, hogy igenis elítélik Coughlint és nagyhangu sze-

AZ ACÉLIPAR FELELJEN

Az acéliparnak egyenesen kellene egy kérdésre felelni.

Mr. Hamilton, a republikánus párt országos elnöke azt állítja, hogy a Lewis-féle ipari szervezkedés a demokrata párt egy alvállalata és hogy csak politikai célja van az egész hühónak.

Ezt ugyan mi nem hisszük, de viszont ezzel Hamilton egyenesen az acélipar urai mellé állt és szembe került minden a szervezkedésben hívó acélmunkással.

Hamilton urnak jogában áll, hogy az acélipar tulajdonosainak a pártjára álljon, hogy elítélje és megbélyegezze a munkások szervezkedését és amennyiben a fizetését az acél királyoktól megkapja, senki ebben a helyzetben nem fog hibát találni.

A polgárság egyszerűen tudomásul veszi, hogy a republikánus párt — mert hiszen Hamiltonnak teljes joga van

replését egyáltalán nem tartják szerencsés vagy kíváncsodognak.

Néhány katolikus főpap is sietett tiltakozni, hogy a Coughlin szavait nem fogadják el az Isten szavainak, mert ők azokban az uszításokban, a rágalmaszásokban hinni nem tudnak.

a párt nevében beszélni — az acélmágnásokat megfelelő bértért szolgálja.

De az a kérdés, hogy így van-e ez és hogy az acélipar urai tudnak-e erről a különös viszonyról és kíváncsodnak tartották-e, hogy azt a republikánus párt elnöke nyíltan bevallja.

Végre az acélipar nem azért alakult ki, nem azért fejlődött a jelenlegi magaslatokra, hogy akármelyik politikai párttal testvéri viszonyba lépjen, hanem azért, hogy acélt csináljon.

És tudnia kell a polgárságnak, tudnia kell az acélipar részvényeseinek, tudnia kell a törvényhozásoknak, az acélmunkásságnak, hogy mennyiben tévelygett az ipar helytelen utakra.

Ha a nehéz ipar tényleg szerződéses viszonyba lépett a republikánus párttal, amiben kevés kétségünk lehet a Hamilton által kiadott füzet után, amelyben a munkásszervezetet demokrata szándékkal vádolja, akkor joga van azt tudni mindenkinek ebben a hazában.

Mert akkor a törvényhozásoknak ezentul nemcsak arra kell gondolni, hogy mennyi ellenőrzésre van szükség egy államközi iparban, hanem arra

is, hogy mennyire kell ellenőrizni egy olyan ipart, amely a maga milliárdjaival nyíltan partnerségbe lépett a nemzet egyik nagy politikai pártjával.

Az acélipar urainak az érdekében áll, hogy ezt a kérdést minél előbb tisztázzák.

Ha a Hamilton füzetére választ nem adnak, ha ahhoz megjegyzést nem fűznek, akkor tudomásul veszi a nemzet, hogy a republikánus párt az acélmágnásokat fenntartás nélkül szolgálja, mert a munkások szervezkedését el akarja gáncsolni.

Ha az acélipar urainak ilyen természetű politikai rokonságai nincsenek, ha a munkások szervezkedési próbálkozásaival ők maguk akarnak szembenézni, akkor közöljék a polgársággal ezt a tényt és akkor mindenki meg lesz e tekintetben nyugodva.

De semmiesetre nem engedhetik meg maguknak az acélipar urai, hogy megjegyzésük ne legyen ehhez a füzethez és ehhez az állításhoz, amiben egyébként ugy sincs nagyon sok igazság.

A republikánus pártnak pedig egyáltalán nem fog sokat használni, hogy az elnöke olyan lekicsinylőleg nyilatkozik arról a szervezkedési próbálkozásról, amely egy millió szervezett munkás akaratából folyik ebben az országban.

EGYLETI KALAUZ

GARY ÉS VIDEKE MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

Istentisztelet minden hónap harmadik vasárnapján délelőtt 11 órakor a Gary 11-es plézen a Református Imaházban
Jegyző Bodnár István. Lelkész Gulyás Károly. Gondnok Bényei Lajos
Akiiknek lelki kiszolgálásra van szükségük, forduljanak a gondnokhoz, kinek címe: Louis Bényei, Box 503, Thorpe, W. Va.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-IK OSZTÁLYA LOGAN, W. VA.

Elnök Veszprémi Sándor. Ügykezelő pénztárnok Gyöngyösi János, kinek címe: Box 332, Logan, W. Va. Pénztári ellenőr László Ferenc. A beteglátogatás kötelessége az osztály minden tagjának.
Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor a Gyöngyösi János féle Colonial Hotel tánctermében.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhely: Congo, Ohio

Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.

Dizsennők Bucskó András. Elnök Titka János. Alelnök Resze János. Pénztárnok Haralyda János. cm. shsh jegyző Titka Péter, kinek minden, az egyület érdeklő levél küldendő, címe: Route 1., Corning O. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplővezető Varga András. Hármas bizottsági tagok: Szánó János, Porkoláb Sándor, Titka Péter. Beteglátogató Congon Horvát Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Du és Péter. Teremőr Lukács András. Együleti orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK OSZTÁLYA, SOUTH WILLIAMSON, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó 15-ike után vasárnapon a szinesek iskolájában, New Camp, Ky.
Elnök Hegedűs János, Alelnök Doka István. Titkár-pénztárnok Doka András, akinek minden, az egyület érdeklő levél és pénzküldemény küldendő, címe: Box 923, Williamsou, W. Va. Jegyző Dudas József. Pénztári ellenőrök: Mayerchak Pál, Doka Dániel és Ifj. Sltku István. Helybeli beteglátogató Younger György és Doka Erzsébet. Vidéki beteglátogató Cseh József.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Ügykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pót-ügykezelő és pót-delegátus Róth György. Beteg látogatásra kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges.

Gyüleseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyülesteremben. Ügykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-IK OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján a református templom gyülestermében, Thorpe, W. Va., délután két órai kezdettel.
Elnök Juhász Lajos. Titkár-pénztárnok Kiss András. Számvizsgálók: Szidlóczy József, Bényei Lajos. Kerületi delegátus Bényei Lajos. Pénzek és levelek a titkár-pénztárnokhoz küldendők, kinek címe: Andrew Kiss, Box 23, Thorpe, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-IK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA. Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 órától kezdve.
Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont, W. Va. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagú számvizsgáló bizottság. Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A beteglátogatót az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlótartókat az elnök nevezi ki.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-IK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, a Gyöngyösi János Colonial Halljában.
Elnök Molnár Károly. Alelnök Kőrösi József. Titkár-pénztárnok Vizi János, címe: Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző és ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Veszprémi Dániel és Ifj. Németh József. A fiók delegátusai Vizi János és Veszprémi Dániel. Beteglátogatókat esetről-esetre a titkár-pénztárnok nevez ki.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 87-IK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Elnök Luksa Gábor. Titkár-pénztárnok Németh József, címe: Box 44, Rosemore, W. Va.
Gyüleseit tartja minden negyed-

évbén a Gyöngyösi János termében.

A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről-esetre beteglátogatókat, ami kötelessége a tagságnak.

Pénzküldemények és levelek erre a címre küldendők: Németh József, Box 44, Rosemore, W. Va.

A WILKER-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET Alapított 1892 Február 27-én

Gyüleseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 459 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző Jenki Endre. Beteglátogató Gyúri József. Hármas tagu bizottság: Jencsik György. Márton István és Győri László.

Minden az egyletre vonatkozó felvilágosítással egyetemes szolgálat Fekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

POCAHONTASI MAGYAR AMERIKAI POLGÁRI KÖR

Gyüleseit tartja a Református Iskola helyiségében.
Célja: A magyarok polgárosítása a szavazó polgárok egységes eljárása választások alkalmával.

Elnök Lévy János. Alelnök Ifj. Dobos András. Pénztári titkár Ifj. Dankó Mihály. Pénztárnok Tátray János. Jegyző Kovács Péter. Ellenőrök: Id. Dankó Mihály, Id. Borbás István és Mihályné Ferenc. Ajtóőrök: Kovács Béla, Varényi Béla és Moszler Imre.

Felvilágosításért forduljon bárki a jegyzőhöz, kinek címe: Kovács Péter, Box 755, Pocahontas, Va.

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján este 7 órai kezdettel a Gyöngyösi János Colonial Hotel tánctermében, Loganban s minden gyűlés után a tagság szórakozására jó zene és tánc van.
Elnök Molnár Károly. Titkár Antal János. Pénztárnok Molnár Jánosné. Kérjük a Logan és környéki magyarságot, hogy lépjenek be tagul minél többen a Társaskörbe. Jelentkezni lehet gyűlések alkalmával a gyűlésteremben vagy a titkárnál.

POCAHONTAS, VA.

A Verhovay Segély Egylet 23-ik Pocahontasi Osztálya. Alakult 1903 augusztus 5-én. — Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján a Református Iskola helyiségében. Elnök: Nagy Gáspár. Alelnök: Id. Kovács Pál. Ügykezelő-titkár: Ifj. Dobos András, kinek címe Box 914, Pocahontas, Va. Pénztári ellenőr Barabás István. Beteglátogatók: Kozma Antal Erdey József. Ajtóőr: Erdey József. Zászlóvivőket időről időre az elnök nevez ki. Kerületi delegátus: Ifj. Dobos András.

Felkérjük minden magyar és magyar származású amerikai, hogy legyen tagja ezen hatalmas intézménynek.

MAGYAR EV. REFORMÁTUS EGYHÁZ

— UTAZÓ LELKÉSZI KÖRZET. —
KÖZPONT: MORGANTOWN, W. VA.

Lelkész: BORSOS ISTVÁN. 537 Richwood Avenue. Morgantown, W. Va.
Gondnok: Gyurkó Gábor. Star City, W. Va.

ISTENI TISZTELETEK SORRENDJE 1936-BAN:

Minden hónap 1-ső vasárnapján, délelőtt 10-kor, Morgantown, W. Va.: RFD No. 3., az Evansdalei, Star City Roadon lévő magyar református templomban, előtte: vasárnapi iskola.

A "sátoros" ünnepeken urvacsora osztás ugyanitt.

Minden hónap 2-ik vasárnap, d. e. 10-kor, Sabraton, W. Va. a Public Schoolban. — 11-től Ker. Ifjak Köre.

Minden hónap 3-ik vasárnap, Clarksburg, W. Va. és környéke bányatelepein, a meghívás sorrendjében, mindenütt az állami iskolákban. — Urvacsora osztás évenként egy-egy bányatelepen egyszer.

Minden hónap 4-ik vasárnapján, Osage, W. Va. a Public Schoolban, délelőtt 10 órától. Utána 11-től vasárnapi iskola.

Az ötödik vasárnapon, (amely hóban 5 vasárnap van), Fairmont, W. Va. és vidéke bányatelepein, a meghívások sorrendjében, délelőtt Montana, W. Va., a Union Church-ben, d. u. Brady, W. Va., az állami iskolában.

Nyári magyar iskola: Evansdale, W. Va., — Morgantown, W. Va. és Sabraton, W. Va.

Hétköznapi magyar tanítás: délután fél 4-től, azokon a helyeken, hol a szülők a tanító utliköltségét megfizetik.

Davey kormányzó bukása

Ha az Ohioiban megtartott próbaválasztások mindegyike nem is mutatná, tisztában lennénk vele, hogy Davey kormányzónak kevés az újra-választáshoz az esélye.

Ohio demokrata kormányzója nagyon közepes kvalitásokat vitt a kormányzói palotába, az adminisztrációja pedig igen kevés dicsőséget hozott a pártjára.

Évek óta az eget veri annak a botránynak a büze, amely az állam ital-osztályában húzódik meg és a politikai gépezet megépítését még a Tammany Hall is megtanulhatná a kormányzótól, aki megállás nélkül és az adófizetők számlájára talán a legerősebb politikai gépezetet építette ki Ohio államban.

A megejtett és naponta folyó próba-szavazások azt mutatják, hogy ezzel teljesen tisztában van a polgárság s hogy ez nagyon befolyásolni fogja a novemberi választást.

Demokrata szempontból természetesen erősen kíváncsok lennének, hogy demokrata kormányzója legyen a hatalmas államnak, ma azonban a jobb érzésű demokraták pártfegyelme és lojalitása sem elég arra, hogy Davey kormányzót a bukástól megmentse.

Mint hogy azonban végtelesen fontos, hogy Roosevelt Ohio állam két tucatnál több elektor-szavazatát megnyerje, a demokratáknak sürgősen "drop"-olni kellene Daveyt és olyan megállapodásokat kellene kötniük a republikánusokkal — helyi vonatkozásokban — amelyek lehetővé teszik, hogy az elnök Ohioiban split ticketen is befusszon.

Mint hogy Davey kormányzó — sajnos — igazán nagy tehertétele az ohioi demokrata ticketnek, nincs más hátra, mint hogy ezt a terhet sürgősen és erőlyesen le vessék s hogy ezért külön megállapodásokkal a demokrata ticket többi részénél a megfelelő ellenértéket megkapják.

Nem is nagyon érdemes ezen busolni, mert hiszen egy esetleges republikánus adminisztrációt két év múlva ki lehet cserélni; viszont az elnök számára nagyon fontos, hogy Ohio elektorjait MOST megkapja.

A republikánusok kormányzójelöltje tetőtől-talpig tiszta és tehetséges ember. Ohio tehát egyáltalában nem jár rosszul, hogy bizonyos meg-

egyezések alapján Daveyt eljuttatják és a puritán tisztességű John W. Brickert ültetik a helyére.

Mi magyarok természetesen csak EZT a szempontot, csak az általános amerikai szempontot tekinthetjük és az országos szempont azt kívánja, hogy Ohio demokratái sürgősen jettison-olják a kormányzót.

Mert az csak erősebb fogja tenni az elnök esélyeit novemberben.

Daveyról még azt sem lehet állítani, hogy az idegenektől tartózkodnék, bár tagadhatatlan, hogy a Ku Klux Klan második virágzása alatt tagja volt a reakciós Klannak, más szóval nem igen szerethetett bennünk.

És ma mégis egy csomó idegen származású polgár dolgo-

zik az államnál, illetve dolgoznak azon, hogy a kitűnően megszervezett Davey masinát győzelemre juttassák; ha tehát voltak vagy vannak KKK hajlamai, azokból ma semmit nem látunk.

S ennek dacára kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a kormányzót majdnem lehetetlen támogatni, anélkül, hogy ne ártsunk vele a — Roosevelt ticketnek.

Ezt mutatják a próbaszavazások, amelyek valósággal megsemmisítő számokat tárnak eléünk naponta.

Ezek a számok majdnem kötelességévé teszik a józan demokráciának, hogy ahol arra a lehetőség megadatik, menjenek bele olyan "deal"-ekbe, amelyek a Davey rovására hozzák a szavazatot az országos demokrata ticketnek.

GEORGIÁBAN FELELTEK

Évek óta nyílt kérdés volt, hogy az "Old South", a konzervatív öreg Dél szívből támogatja-e az elnök új dealjét, vagy csak a demokrata párt kereteinek a kényszerűsége tartja-e a déli államokat mellette.

Jogos volt e kérdés, mert hiszen nemcsak a Glass-ok, a Byrd-ek, nemcsak a kékvérű urak egy csoportja nyilatkozott az elnök ellen, hanem Huey Long-ot meg Talmadge-ot is a Dél adta a nemzetnek, vagyis a Liberty Liganak.

Most a déli államok nevében a legtipikusabb déli állam lakosai feleltek.

Talmadge kormányzó, a georgiai fenegyverek, a leghangosabb és legrakoncátlanabb demagóg, aki a Roosevelttől lábikrájába állandóan bele akart harapni, szenátornak futott az előválasztásokon, ami Georgiában egyenlő a végleges nyelés.

Bár természetesen kénytelen volt a demokrata párt keretei közt szaladni, de programjában nyíltan Roosevelttel ellen volt és nem volt titok az sem, hogy állandó rakoncátlankodásához, valamint kampányhoz a pénzt kik adták.

A Du Pontok, a Rockefellerek, a Raskobok, ugyanazok, akik a Liberty League részére a pénzt adják, akik tulajdonosai a multi-milliomosokból álló hírhedt ligának.

Ellenjelöltje nyíltan Roosevelttel párti volt és azt ígérte a szavazóknak, hogyha megválasztják, az elnököt lojálisan támogatni fogja a szenátusban.

A múlt heti előválasztások Talmadge-ot megbuktatták és ha szeme lenne, akkor elvonulna a közélet mezejéről, ahol sok babér eddig nem termett a számára.

Mint Georgia kormányzója hetenként szembe került a törvényekkel és a milícia segített neki a kormányzásban, amit többször ki kellett neki tisztívsól társai ellen rendelni.

Kormányzása alatt eddig 13 lincselés volt az államában, anélkül, hogy egyetlenegy

esetben a hajaszála görbült volna meg a vérszomjas csőcselékek egyetlenegy tagjának.

Mint a demokrata párt egyik vezető tagja állandóan szegényt hozott a pártjára és nap-nap után szembe került mindazokkal a szociális intézkedésekkel, amelyek új életet öntöttek a demokraták előregetett pártjába.

Huey Long örököse akart lenni a hírhedségben, anélkül, hogy meg lett volna benne az elhunyt louisianai diktátor képessége és nem diktátora, de bohóca volt Georgia államnak.

Különösen szégyelhetik magukat azok a milliomosok és milliárdosok, akik ezt az embert pénzelték, akiknek a pénz hangos és nagy hóllyagot csinált belőle.

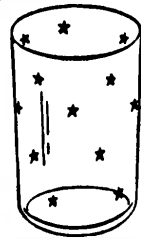
A hóllyag most elpattant és nincs szálnalmasabb látvány egy szétpukkant hóllyagnál.

The 7
Kraft
Cheese
Spreads

now in new-design
Swankyswig glasses!

● Sparkling glasses strewn with bright stars... the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

Relief For The Itching of Eczema

It's wonderful the way soothing, cooling Zemo brings relief to itching, burning skin, even in severe cases. Itching usually stops when Zemo touches tender and irritated skin, because of its rare ingredients. To comfort the irritation of Rashes, Ringworm, Eczema and Pimples, always use clean, soothing Zemo. It should be in every home. Insist on genuine Zemo. Approved by Good Housekeeping Bureau, No. 4874. 35¢, 60¢, \$1. All druggists.

Digestible as milk itself!

... this cheese food
with the deliciously
mild Cheddar flavor

● Let the family have this nutritious cheese food often... in sandwiches, in casserole dishes, and, melted, as a smooth sauce for eggs or sea food.

TESSÉK MEGKAPARNI

Ha az ember a különböző politikai pártokat, társadalmi alakulatokat, stb. kissé megvakarja, akkor kilátszik, hogy mi rejtőzik a máz alatt, ami soha nem vastag.

Maine államban már meg volt a választás, nem ártunk tehát a republikánus pártnak, ha megírjuk, hogy a Liberty Ligások adták a pénzt a republikánus kasszáknak.

Tudvalevő, hogy a jelölteknek és a kampány irodáknak a bevételről nyilvánosan el kell számolni.

A nyilvános elszámolás megmutatta, hogy a pénzt a választáshoz a Du Pontok, a Rockefellerek és a Raskobok adták, pontosan azok, akik a hírhedt Liberty Ligához a pénzt adták.

A több százezer dollár kampány-kasszáról pontos elszámolást mutattak ki, amit a demokrata párt vezetőinek

volt szíve közölni a lapokkal. A Liberty Liga folyton tagadta, hogy pártpolitikát üzenének, még azután is, hogy Al Smith a hírhedt beszédét elmondta.

Lehetséges, hogy a liga tulajdonosai nem is csinálnak pártpolitikát magában a ligában, de Maine államban megállapíthatta mindenki, hogy ki kinek a barátja.

Mint hogy pedig igazat mond a közmondás, hogy "madarat tolláról, embert barátjáról", többé kevés kétkedni való van benne, hogy a libertisek a republikánus párt barátai, ami egyébként eddig sem volt olyan nagy titok.

Ahol a hírhedt ligát egy kis-sé megkaparták, a republikánus párt mindig kibujt belőle. Csak az a misztérium a dologban, hogy ezt a közösséget mért szegyenlik és mért akarják tagadni?

Karácsonvi TÁRSASUTAZÁSOK AZ ÓHAZÁBA

Indulás New Yorkból a következő hajókon:

Europa . . . December 5
New York . . . December 10
Hamburg . . . December 15
Bremen . . . December 16

Brämehavenből, közvetlen a Bremen és Europa hajók mellől express vonat indul, mely kényelmes utazást biztosít Budapestig.

Ugyancsak kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgból.

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök vagy

1205 WASHINGTON BLVD., DETROIT, MICH.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

HETI STRÓFÁK

(Irta: INDIAN)

EGY VASKOS KÖNYVBEN

MEGJELENT

az a 160 oldalas nagy könyv, amely Szarvas Pálnak, az Indián név alatt ismert népszerű magyar írónak összegyűjtött heti strófáit tartalmazza. Ezeket a verseket Magyar-Amerika hétről-hétre élvezettel, hol kacagva, hol mosolyogva, hol meg egy-egy könnyet morzsolva olvasta s bizonyos, hogy a könyv megjelenését nagyon sokan örömmel fogadják.

A KÖNYV MEGRENDELHETŐ 1 DOLLAR BELKÜLDÉSE MELLETT:
PAUL SZARVAS, 417 GRANT ST.
515 Bakewell Bldg.
PITTSBURGH, PA.

ÉSZAK WEST VIRGINIÁBAN ELKESERE- DETTEK A TÉTLEN Bányászok

Ezer Scott Run-i bányász azonnali sztrájkot kívánt, ha a ladoló gépeket nem viszik ki a bányákból. - A szervezet vezetői alig tudták megmagyarázni az elkeseredett bányászoknak, hogy ezzel szerződést szegnének, amit nem tehetnek a mai viszonyok között

Több ízben foglalkoztunk azzal a súlyos kérdéssel, melyet West Virginiában a ladoló gépek tömeges megjelenése okozott. Észak West Virginiában is, Dél West Virginiában is tömegesen állítják be ezeket a bányákba, melynek az a következménye, hogy ezerszámra maradnak a bányászok munkátlanul.

A munkájukat veszített bányászok sehol se tudnak elhelyezkedni, mert hiszen van ma minden szakmában bőségesen munkás.

A szervezet vezetőinek is súlyos gondot okoz, hogy mi történjék —addig is, míg a benyújtandó Guffey billből törvény lesz — a munkájukat veszített bányászokkal és ebben az ügyben már több ízben folytak tárgyalások, de ezeknek eddig semmi kézzel fogható eredménye nem volt.

A munkájukat veszített bányászok helyzete pedig egyre siralmasabb lesz és így az elkeseredés érthetően nő köztük. A mult héten Scott Runról 1000 munkátlan bányász gyűlt össze Morgantownban a Central Labor Unionban és ott nagyon elkeseredett hangú gyűlést tartottak.

Azt követelték, hogy a szervezet azonnal szólítsa fel a bányákat, hogy a ladoló gépeket vonják ki munkából és adják vissza a bányászoknak a munkát. És azt kívánták a szervezet vezetőitől, hogy ha ennek a

felszólításnak záros határidőn belül nem lenne fogamatja, akkor rendelkeznek el az egész területben sztrájkot, hívjanak ki minden bányászt a munkából.

A szervezet vezetői azonnal felvilágosították a bányászokat, hogy ezt nem tehetik meg, mert ezzel szerződés-szegést követnének el. A bányáknak joguk volt a gépek beállítására és nem lehet őket arra kötelezni, hogy azokat kivonják a bányákból addig, míg ezt más vidékeken használják.

A bányák azt állítják, hogy a ladoló gépek beállításával nagyon sok pénzt takarítanak meg és ezáltal versenyképesebbek a piacon.

A szervezet képviselőinek nagyon sok időbe került, míg ezt a bányászokkal meg tudták érteni.

Az elkeseredett emberek azt kiabálták, hogy a bányászvezet vezetői jobban tennék, ha nem más iparok szervezésével töltötenék az idejüket és költötenék a bányászok pénzét, hanem saját szervezetük tagjainak kenyérhez való juttatásán fáradoznának.

Ahogy azonban mi Lewist ismerjük, előre megmondhatjuk a Scott Runi bányászoknak, hogy nagyon sokáig kell várniuk, míg Lewis ráér az ő bajukkal is foglalkozni, Lewis most a politikába vetette magát és kisebb gondja is nagyobb, mint az éhező bányászok sorsa.

SZTRÁJK NYUGAT KENTUCKYBAN

A huszonharmadik kerület vezetősége kitarásra buzditja a bányászokat. - Több mint négyezer bajtárs harcol a szervezetért. - A bányáurak nem akarnak szerződni többé a United Mine Workerssal

A United Mine Workers 23-ik kerületében, Nyugat Kentucky Muhlenberg és Ohio megyében harcba kényszerültek a bányászok.

A bányatársaságok nemes egyszerűséggel felrugták a szerződést, le akarták vágni a fizetéseket, amit persze a bányászok nem hagytak. Hogy is hagyhatták volna, amikor mindennek napról napra fel-felé megy az ára, amikor a megélhetés nem csak nem lesz könnyebb, de egyre nehezebb a kis keresetet beosztani. A bányászok így kénytelenek voltak abbahagyni a munkát.

A szervezet jelentése szerint 4,200 bajtárs harcol a Nyugat

Kentucky csatamezőn, a szervezetért, az emberibb megélhetésért.

A bányászok természetesen nagyon szegények, hiszen Nyugat Kentuckyban régen nyomorúság a bányászok osztályrésze.

Ezen a vidéken tehát a bányászok csakis úgy tudnak harcolni, ha gondoskodás történik róluk, hogy ne kelljen koplalniuk.

A 23-ik kerület vezetősége rá és biztosítja őket, hogy biztatja a bányászokat a harc-gondoskodik róluk és ha kell, egész télen át kapnak majd élelmet, tüzelőt, hogy bírják a harcot.

ÜZENETEK

Kotroczo György, Welch. Nem értjük, miért nem kapja a lapot, mert az innen minden héten rendesen elment. Ma irtunk a postamesternek, nézzem utána, hova lettek az ön lapjai. Az elmaradt számokat feladtuk. Sziv. üdv.

Kiss Antal, Dawmont. A levelet és pénzt megkaptuk és azt felállítás szerint számoltuk el. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Hegedüs János, Williamson. Köszönet szíves soraiért. Jól esett. Sziv. üdv. az egész családnak.

Érsek József, Adena. A pénzt megkaptuk és azt kívánsága szerint könyveltük. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Mojzer János, McMechen. Önnek is szól ez az üzenet. Sziv. üdv.

Hadar Béni, McKeesport. Köszönet szíves soraiért. A pénzt kívánsága szerint könyveltük el, köszönöm szíves fáradozását. Legyen szíves közelebből megírni, miből ered az a négyezer cseh koronás követelése, amit említ és milyen pénzek azok, amiket a csehek nem fizettek még ki, jól lehet a bekeszerződésben vállalták a kifizetést? A Külföldi Magyarok Világhongresszusának címe — ahog minden amerikai magyar-nak az ügyét nagy szeretettel intézik el — Budapest, V. Géza utca 4. — Sziv. üdv.

Potoma Péter, Bretz. A pénzt megkaptuk és azt felállítás szerint számoltuk el. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Dóka András, Williamson. A csekket megkaptuk és azt a Verhovay Segély Egylet 343 ik fiókjá kalauzolásért könyveltük el. A kalauzban a kívánt javítást elvégeztük. Sziv. üdv.

Virág Gábor, Morgan. A pénzt megkaptuk és azt kívánsága szerint könyveltük el. Köszönet az új előfizetőért. Sziv. üdv.

Lőrincz V. Lajos. 1 dollárt tessék érte beküldeni.

Borbély József, McRoberts. Köszönet szíves fáradozásáért. Jó egészséget kívánunk. Sziv. üdv.

Kabai János, Malestic. A pénzt megkaptuk és azt előállítás szerint számoltuk el. Köszönet szíves fáradozásáért. Sziv. üdv.

Pásztor János, Rayland. Önnek is szól ez az üzenet.

Heti Szemle

(Folytatás az 5-ik oldalról)

Az ököljobb hozta létre azt a lehetetlen helyzetet, amire a világ legaljasabb és legostobább szerződéseivel a francia imperializmust ráépítették s azért inog állandóan Európa békéje, mert ilyen lehetetlen az alapja.

Hiába beszélt hát Benes cseh elnök Slovenskóban a határok sérthetetlenségéről a mult héten, úgy-jött elő, mint amikor a gyerek a temető mellett haladva fűtyül a sötétben.

Európa "új rendje" inog és recseg és csak az a kérdés, hogy hajlandók-e Európa urai — még mindig a franciák — békés revizióról beszélni, vagy belelökik az Óvilágot a közeli két évben a háboru mindent és mindenkit megsemmisítő borzalmaiba még egyszer. Sajnos, a kérdésre feleletet csak akkor kapunk, ha a spanyol polgárháborút megvívják.

EZ A FÉLELMETES

helyzet — furcsán, de érthetően — némi gazdasági fel lendülést hozott Európára, mert a háborura való készülődés az ipar kerekeit mozgásba hozta.

Angliában, Németországban, Olaszországban és a többi államokban egyaránt éjjel-nappal hadi felszereléseken dolgoznak s ha ilyen iramban haladnak, akkor egy fél év múlva alig lesz munkátlan ember Európában.

Ezért és csakis ezért fogják a népmilliók az újabb háborus készülődéseket majdnem néman eltűrni, mert legalább a készülődések alatt kenyeret lát majd maga előtt mindenki.

Az európai fővárosokból érkező "kisebb" hírek, kormányválságok, rendszerváltságok, stb., amelyek más időkben szenzációk lettek volna, ma jóformán jelentőséggel nem bírnak, mert hiába jelentenek ki diktatúrát Görögországban, hiába csörteti Benes a kis antánt kardját, a görögök sorsa, a csehek sorsa, minden európai nemzet sorsa hozzá van most kötve a spanyol helyzethez, amely — ezt jegyezzük meg — az Európát husz éve uraló franciák kormá nyának a sorsát eldőnti.

Emellett igazán jelentéktelen, hogy miről cseveg Hitler Nürnbergben, hogy Titulescu valóban méregézs áldozata-e, vagy természetes a betegsége, amivel kimenekült a külföldre.

—:o:—

Hirdessen Lapunkban

A NÉMETEK CSALÓDTAK

A németek csalódással távoztak Nürnbergből.

Évente egyszer ott ünneplik a Názik önmagukat és hatalmukra jutásának évfordulóját, s ezeken a nagy nemzeti ünnepeken Hitler újabb meg újabb győzelmeiről szokott beszámolni a nemzetnek. Ilyenkor szokta váratlan és drámai hirtelenséggel bemon-dani, hogy ismét letépett egy darabot a versaillesi szerződésből.

Ebben az évben ilyen győzelmek nem voltak.

Hitler ugyan gyenge hangon bejelentette a német nemzetnek a gyarmatokra való igényeit, s ez a bejelentés meglepetés nem volt már, azontul azonban ismét csak a zsidóknak üzent háborút, akiket egyszer már hősiiesen legyőzött.

NYUGTÁZÁSOK

Az elmúlt héten a következő bajtársak küldtek be pénzt saját vagy mások előfizetésére:

Isti István, Philippi, Hajdu József, Monessen, Virág Gábor, Morgan, Kalan János, Neffs, Potoma Péter, Bretz, Mikus István, Greensboro, Hadar Béni, McKeesport, Szőke Gyula, Bradley, Érsek József, Adena, Pallo Erzsébet, Balford, Mojzer János, McMechen, Menhart István, Shepardsville, Csenger Jánosné, W. Browns-ville, Szakács József, Glen Rogers, Kabai János, Majestic, Szöröcsik Józsefné, Lynch, Pásztor János, Rayland, Brenner Vilmos, Elizabeth, Horváth János, La Belle, Dávid József, Universal, Kiss Antal, Dawmont, Magyar András, Skelton, Tárkányi Gábor, Beauty, Pozvek Lajos, Anjean, Farkas Balázs, Studa, Borbély József, McRoberts, Kiss András, Brady, Bódis Géza, Yatesboro. Köszönet, testvérek.

—:o:—

FAIRMONT, W. VA.

A Fairmont, W. Va.-i r. k. magyar missiói lelkes szervezői a készülő magyar r. k. egyházi kiszolgálát elősegítése érdekében nagy őszi rózsza bált tartanak szept. 26-án, szombaton este 8 órai kezdettel a Fairmonti Colonial Hallban (Penn Ave.) Az öntudatra ébredt Fairmont és Vidéke r. k. magyarságának nagy ünnepe lesz ez, mert előkészíti utját anyagilag azon régi óhajtatásának, hogy mint minden más nemzetiséget, úgy a magyarságot is az anyanyelvet beszélő lelkész szolgálja ki és szünjön meg végre az a lehetetlen állapot, hogy a magyarság, bár ősei hitéhez ragaszkodik, de még sem érti imádságát, éneket, kiszolgálátát a buzgó, de angol nyelvű r. k. papságnak. Számátalan öreg amerikai magyar évek óta nem gyakorolhatta hitét, mert gyónni nem volt képes és magyar prédikációt nem kapott. Ennek az állapotnak már egyszer vége kell, hogy legyen, mert más-kép elvész ez a hívőszereg. Mindenki érzi nagy jelentőségét a készülő missiónak és valóban háttartalan lelkesedéssel készülnek elő erre.

Szept. 26-án, szombaton este tehát nagy erópróba ké-szül a Fairmont és Vidéke magyarsága. A legjobb ételek és finom frissítők várják a vendégeket, a talpalávalót pedig Hízó Laci és zenekara szolgáltatja.

—:o:—

MEGOLTE A LEJÁRÓKÓ

Hagan Patton 32 éves bajtársra a Pocahontas Fuel Co. Bishop, Va. bányájában nagy kőtömb szakadt, mely koltotta fiatal életét. Özvegye és árvái siratják.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Balázs János, Berwind, W. Va. Brenner János, Mallory, W. Va. Dobos István, Kimball, W. Va. Domokos Mózes, Prenter, W. Va. Engel László, Keystone, W. Va. Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, Meadow Brook, W. Va. Kish András, Brady, Booth Everetteville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsei György, Chattaroy, W. Va. Kurocz L. György, Welch, W. Va. Kreitzer István, Morgantown és vidéke.

Kumi János, Premier, W. Va. Lányi József, Red Dragon, W. Va. Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thors, W. Va. Lengyel János, Wellsburg, W. Va. Magyar András, Skelton, W. Va. Mojzer János, McMechen, W. Va. Opeczki György, Lobata, W. Va. Pálfalvy E. Dénes, Colliers, W. Va. Pongrácz József, Nellis, W. Va. Sitku István, Williamson, W. Va. Tóth András, Fairmont, Barrackville, Grant Town, Baxter, W. Va. Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Zelle, Pa. Barcz János, Lemont Furnace, Pa. Bartók János, Twin Rocks, Pa. Blizman Béla, Springdale, Cheswick, Bódis Géza, Yatesboro, Pa. Borsnyák József, Rossiter, Pa. Csányi József, Kent, Cluna, Pa. Csáthy Ferenc, Bainford, Pa. Csordás István, Heilwood, Pa. Darnay József, Fredericktown és Vestaburg, Pa. Deák Mihály, Renton, Pa. Eperjessy István, Johnstown, Pa. Fehér Gábor, Wildwood, Allison Park, Glenshaw, Gibsonia, Géczy Sándor, McAdoo, Pa. Fekete József, Kingston, Pa. Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ist. Hadar Béni, McKeesport, Pa. Hajdu János, Pricedale, Pa. Kali Antal, Bobtown, Pa. Király György, Russellton, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Mészár Sándor, New-Salem, Pa. Mikus István, Greensboro, Pa. Molnár András, Van Meter, Pa. Nagy József, Marteller, Pa. Orosz Bertalan, Richesville, Pa. Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Kelson, Pa. Péter János, Portage, Puritan és Casandra, Pa. Sebestény Vince, Lucerne Mines, Pa. Sipos Gyula, Homer City, Pa. Sütő János, Windber, Pa. Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa. Szanyi János, Brownsville, Pa. Szgyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén. Tóth Károly, Studa.

Takács János, Vintondale, Pa. Virág Gábor, Avelia, Cuddy, Morgan, Pa. Varga István, Latrobe, Pa. Toczky Mihály, Scadp Leval, Pa.

OHIO

Érsek József, Adena, Dillonvale, Ohio Bolyki János, Toledo, O. Péterfy Lajos, Columbus, O. Pásztor János, Tiltonsville, Rayland, Smithfield, Yorkville, Ohio Kovács János, St. Clairsville, O. Kovács Ferenc, Murray City, O. Molnár József, Glouster, O. Rezes János, Corning, Congo, Ohio Rimár András, Warren, O. Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árvai András, Zeigler, Ill. Fűrjes Ágoston, Orient, Ill. Gál Lajos, Harrisburg, Ill. Gyenes Andrásné, Tovey, Ill. Ontko István, Edwardsville, Ill. Roncz Péter, Divernon, Ill. Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabai János, Majestic, Ky. Tárkányi Gábor, Beauty, Ky. Szöröcsik Józsefné, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paur András, Carteret, N. J. Dzsupán Mihály, 94 Bulaack Ave, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind. Simon Sándor, Bicknell, Ind. Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Bodor József, Dante, Va. D. Dobos András, Pocahontas, Va.

MICHIGAN

Trimsai József, Detroit Mich.

MEGNYITNAK EGY Bányát

A Jones Collieries, Inc. Rachel, W. Va.-ban levő bányáját megnyitották. Kétszázötven bányász jutott itt munkához. A bánya 1935 január óta volt üzemben kívül, amikor a tiplíleget.